

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS DARBO KODEKSO ĮGYVENDINIMO

2017 m. birželio 21 d.Nr. 496

Vilnius

Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

1. Patvirtinti pridedamus:

1.1. Darbo laiko režimo valstybės ir savivaldybių įmonėse, įstaigose ir organizacijose nustatymo aprašą;

1.2. Vidutinio darbo užmokesčio skaičiavimo tvarkos aprašą;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [1350](#), 2018-12-27, paskelbta TAR 2018-12-28, i. k. 2018-21809

1.3. Sezoninio darbo sutarties sudarymo, pakeitimo ir nutraukimo, taip pat darbo ir poilsio laiko ir darbo apmokėjimo ypatumų aprašą;

1.4. Konkursų valstybės ir savivaldybių įmonėse, iš valstybės, savivaldybių ir Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetų bei iš kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų finansuojamose valstybės ir savivaldybių įstaigose ir viešosiose įstaigose, kurių savininkė yra valstybė ar savivaldybė, organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašą;

1.5. Sezoninių darbų sąrašą;

1.6. Pareigybių, dėl kurių rengiamas konkursas, sąrašą;

1.7. Specialių pertraukų trukmės per darbo dieną (pamainą) ir jų nustatymo sąlygų aprašą;

1.8. Kai kurių kategorijų darbuotojų, turinčių teisę į pailgintas atostogas, sąrašą ir šių atostogų trukmės aprašą;

1.9. Papildomų atostogų trukmės, suteikimo sąlygų ir tvarkos aprašą;

1.10. Darbo laiko ir poilsio laiko ypatumų ekonominės veiklos srityse aprašą;

Papildyta papunkčiu:

Nr. [534](#), 2017-06-28, paskelbta TAR 2017-06-30, i. k. 2017-11190

1.11. Sutrumpinto darbo laiko normų ir apmokėjimo tvarkos aprašą;

Papildyta papunkčiu:

Nr. [534](#), 2017-06-28, paskelbta TAR 2017-06-30, i. k. 2017-11190

1.12. Kriterijų, kuriuos turi atitikti laikinojo įdarbinimo įmonė, sąrašą ir laikinojo įdarbinimo įmonių atitikties šiems kriterijams nustatymo tvarkos aprašą.

Papildyta papunkčiu:

Nr. [151](#), 2018-02-12, paskelbta TAR 2018-02-15, i. k. 2018-02358

2. Įgalioti:

2.1. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministeriją patvirtinti Tarpininkų atlygio ir kelionės išlaidų dydį ir apmokėjimo tvarkos aprašą;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [458](#), 2019-05-08, paskelbta TAR 2019-05-13, i. k. 2019-07648

2.2. Lietuvos Respublikos valstybinę darbo inspekciją prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos patvirtinti Informacijos apie pradėtą vykdyti įdarbinimą per laikinojo įdarbinimo įmones ir laikinųjų darbuotojų skaičių teikimo tvarkos aprašą ir nustatyti šios informacijos pateikimo terminus.

3. Nustatyti, kad:

3.1. skaičiuojant darbuotojo, valstybės tarnautojo ir žvalgybos pareigūno vidutinį darbo užmokestį, vadovaujantis šiuo nutarimu patvirtintu Darbuotojo, valstybės tarnautojo ir žvalgybos pareigūno vidutinio darbo užmokesčio skaičiavimo tvarkos aprašu, kai į skaičiuojamąjį laikotarpį įtraukiami mėnesiai iki šio nutarimo įsigaliojimo, šiais mėnesiais gautas darbo užmokestis į vidutinį darbo užmokestį įskaitomas vadovaujantis iki šio nutarimo įsigaliojimo galiojusia tvarka;

3.2. konkursams valstybės ir savivaldybių įmonėse, iš valstybės, savivaldybių ir Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetų bei iš kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų finansuojamose valstybės ir savivaldybių įstaigose bei viešosiose įstaigose, kurių savininkė yra valstybė ar savivaldybė, paskelbtiems iki įsigaliojant šiam nutarimui, organizuoti ir vykdyti taikomos iki šio nutarimo įsigaliojimo galiojusios nuostatos.

4. Pripažinti netekusiais galios:

4.1. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1994 m. kovo 7 d. nutarimą Nr. 154 „Dėl sezoninio darbo“ su visais pakeitimais ir papildymais;

4.2. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 3 d. nutarimą Nr. 160 „Dėl Papildomų ir specialių pertraukų, įskaitomų į darbo laiką, nustatymo tvarkos patvirtinimo“;

4.3. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. balandžio 22 d. nutarimą Nr. 497 „Dėl Kasmetinių papildomų atostogų trukmės, suteikimo sąlygų ir tvarkos patvirtinimo“;

4.4. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. gegužės 27 d. nutarimą Nr. 650 „Dėl Darbuotojo, valstybės tarnautojo ir žvalgybos pareigūno vidutinio darbo užmokesčio apskaičiavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ su visais pakeitimais ir papildymais;

4.5. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. liepos 18 d. nutarimą Nr. 941 „Dėl kai kurių kategorijų darbuotojų, turinčių teisę į kasmetines pailgintas atostogas, sąrašo ir šių atostogų trukmės patvirtinimo“ su visais pakeitimais ir papildymais;

4.6. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. rugpjūčio 7 d. nutarimą Nr. 990 „Dėl darbo laiko nustatymo valstybės ir savivaldybių įmonėse, įstaigose ir organizacijose“ su visais pakeitimais ir papildymais;

4.7. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. kovo 21 d. nutarimą Nr. 301 „Dėl konkursinių pareigų valstybės ir savivaldybių įmonėse, iš valstybės, savivaldybių ir Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetų bei kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų finansuojamose valstybės ir savivaldybių įstaigose bei viešosiose įstaigose, kurių savininkė yra valstybė ir savivaldybė, sąrašo nustatymo ir Konkursų pareigoms, įtrauktoms į konkursinių pareigų sąrašą, organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ su visais pakeitimais ir papildymais;

4.8. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. lapkričio 21 d. nutarimą Nr. 1391 „Dėl įgaliojimų suteikimo įgyvendinant Lietuvos Respublikos darbo kodekso 204 straipsnio ir XIX skyriaus pakeitimo įstatymą“;

4.9. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2016 m. lapkričio 30 d. nutarimą Nr. 1192 „Dėl įgaliojimų suteikimo įgyvendinant Lietuvos Respublikos darbo kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo įstatymo Nr. XII-2603 1 straipsniu patvirtintą Lietuvos Respublikos darbo kodeksą“ su visais pakeitimais ir papildymais.

4.10. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. gegužės 14 d. nutarimą Nr. 587 „Dėl darbų, kuriuose gali būti taikoma iki dvidešimt keturių valandų per parą darbo laiko trukmė, sąrašo, Darbo ir poilsio laiko ypatumų ekonominės veiklos srityse patvirtinimo“ su visais pakeitimais ir papildymais;

Papildyta papunkčiu:

Nr. [534](#), 2017-06-28, paskelbta TAR 2017-06-30, i. k. 2017-11190

4.11. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. rugsėjo 30 d. nutarimą Nr. 1195 „Dėl Darbuotojų, kurių darbo pobūdis yra susijęs su didesne protine, emocine įtampa, darbo laiko sutrumpinimo tvarkos ir Darbuotojų, kuriems nustatytas sutrumpintas darbo laikas, darbo apmokėjimo sąlygų patvirtinimo“ su visais pakeitimais ir papildymais;

Papildyta papunkčiu:

Nr. [534](#), 2017-06-28, paskelbta TAR 2017-06-30, i. k. 2017-11190

4.12. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. birželio 9 d. nutarimą Nr. 568 „Dėl Sutrumpinto darbo laiko trukmės nustatymo pagal darbo aplinkos veiksnius kriterijų ir tvarkos aprašo patvirtinimo“;

Papildyta papunkčiu:

Nr. [534](#), 2017-06-28, paskelbta TAR 2017-06-30, i. k. 2017-11190

4.13. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000 m. rugsėjo 15 d. nutarimą Nr. 1105 „Dėl įgaliojimų suteikimo įgyvendinant Lietuvos Respublikos delpinigių nustatymo už išmokų, susijusių su darbo santykiais, pavėluotą mokėjimą įstatymą“;

Papildyta papunkčiu:

Nr. [534](#), 2017-06-28, paskelbta TAR 2017-06-30, i. k. 2017-11190

4.14. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. lapkričio 19 d. nutarimą Nr. 1815 „Dėl Nacionalinių, šakos ir teritorinių kolektyvinių sutarčių registravimo tvarkos patvirtinimo“ su visais pakeitimais ir papildymais;

Papildyta papunkčiu:

Nr. [534](#), 2017-06-28, paskelbta TAR 2017-06-30, i. k. 2017-11190

4.15. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. sausio 28 d. nutarimą Nr. 116 „Dėl Kompensuojamų išmokų dydžio ir mokėjimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ su visais pakeitimais ir papildymais;

Papildyta papunkčiu:

Nr. [534](#), 2017-06-28, paskelbta TAR 2017-06-30, i. k. 2017-11190

4.16. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. kovo 18 d. nutarimą Nr. 326 „Dėl Kvalifikacinių reikalavimų nustatymo ir egzaminų valstybės ir savivaldybių įmonėse, įstaigose ir organizacijose vykdymo tvarkos patvirtinimo“;

Papildyta papunkčiu:

Nr. [534](#), 2017-06-28, paskelbta TAR 2017-06-30, i. k. 2017-11190

4.17. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. liepos 18 d. nutarimą Nr. 940 „Dėl Darbo stažo skaičiavimo tvarkos iš valstybės ar savivaldybių biudžetų finansuojamose įmonėse, įstaigose ir organizacijose aprašo patvirtinimo“ su visais pakeitimais ir papildymais;

Papildyta papunkčiu:

Nr. [534](#), 2017-06-28, paskelbta TAR 2017-06-30, i. k. 2017-11190

4.18. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. rugpjūčio 19 d. nutarimą Nr. 1043 „Dėl atskirų darbo sutarčių ypatumų patvirtinimo“ su visais pakeitimais ir papildymais;

Papildyta papunkčiu:

Nr. [534](#), 2017-06-28, paskelbta TAR 2017-06-30, i. k. 2017-11190

4.19. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. rugsėjo 30 d. nutarimą Nr. 1196 „Dėl Darbo arbitražo nuostatų patvirtinimo“ su visais pakeitimais ir papildymais;

Papildyta papunkčiu:

Nr. [534](#), 2017-06-28, paskelbta TAR 2017-06-30, i. k. 2017-11190

4.20. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. sausio 27 d. nutarimą Nr. 78 „Dėl Darbo laiko apskaitos žiniaraščio pavyzdinės formos ir jo pildymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ su visais pakeitimais ir papildymais;

Papildyta papunkčiu:

Nr. [534](#), 2017-06-28, paskelbta TAR 2017-06-30, i. k. 2017-11190

4.21. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. lapkričio 3 d. nutarimą Nr. 1365 „Dėl išlaidų, susijusių su tarnybinėmis komandiruotėmis, dydžio ir mokėjimo tvarkos“ su visais pakeitimais ir papildymais;

Papildyta papunkčiu:

Nr. [534](#), 2017-06-28, paskelbta TAR 2017-06-30, i. k. 2017-11190

4.22. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. lapkričio 29 d. nutarimą Nr. 1508 „Dėl Su ne viso darbo laiko nustatymo tvarka susijusių sąlygų aprašo patvirtinimo“ su visais pakeitimais ir papildymais;

Papildyta papunkčiu:

Nr. [534](#), 2017-06-28, paskelbta TAR 2017-06-30, i. k. 2017-11190

4.23. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. sausio 26 d. nutarimą Nr. 86 „Dėl darbuotojų, kuriems netaikomas draudimas dirbti vienoje valstybės ir savivaldybės institucijoje bei valstybės ar savivaldybės įmonėje, kai juos sieja artimi giminystės ar svainystės ryšiai ir kai jų darbas susijęs su vieno iš jų tiesioginiu pavaldumu kitam arba su vieno teise kontroliuoti kitą, kategorijų sąrašo patvirtinimo“ su visais pakeitimais ir papildymais;

Papildyta papunkčiu:

Nr. [534](#), 2017-06-28, paskelbta TAR 2017-06-30, i. k. 2017-11190

4.24. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. kovo 21 d. nutarimą Nr. 292 „Dėl Darbdavio ar darbdaviui atstovaujančio asmens žinių iš darbuotojų saugos ir sveikatos srities privalomojo tikrinimo tvarkos aprašo ir Darbdavių, kurie atleidžiami nuo darbuotojų saugos ir sveikatos srities žinių patikrinimo, sąrašo patvirtinimo“ su visais pakeitimais ir papildymais;

Papildyta papunkčiu:

Nr. [534](#), 2017-06-28, paskelbta TAR 2017-06-30, i. k. 2017-11190

4.25. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. spalio 14 d. nutarimą Nr. 1032 „Dėl Pranešimo teritorinei darbo biržai apie numatomą grupės darbuotojų atleidimą tvarkos aprašo patvirtinimo“;

Papildyta papunkčiu:

Nr. [534](#), 2017-06-28, paskelbta TAR 2017-06-30, i. k. 2017-11190

4.26. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. sausio 28 d. nutarimą Nr. 99 „Dėl Tarpininkų sąrašo sudarymo, tarpininkų parinkimo, tarpininkavimo, tarpininkų darbo apmokėjimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ su visais pakeitimais ir papildymais;

Papildyta papunkčiu:

Nr. [534](#), 2017-06-28, paskelbta TAR 2017-06-30, i. k. 2017-11190

4.27. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. vasario 23 d. nutarimą Nr. 220 „Dėl Darbo santykių pasibaigimo, kai darbdavio (jeigu darbdavys yra fizinis asmuo) ar darbdavio atstovų buvimo vietos nustatyti neįmanoma, tvarkos aprašo patvirtinimo“;

Papildyta papunkčiu:

Nr. [534](#), 2017-06-28, paskelbta TAR 2017-06-30, i. k. 2017-11190

4.28. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. lapkričio 30 d. nutarimą Nr. 1394 „Dėl įgaliojimų suteikimo įgyvendinant Lietuvos Respublikos įdarbinimo per laikinojo įdarbinimo įmones įstatymą“.

Papildyta papunkčiu:

Nr. [534](#), 2017-06-28, paskelbta TAR 2017-06-30, i. k. 2017-11190

5. Šis nutarimas, išskyrus 2 punktą ir 4.9 papunktį, įsigalioja 2017 m. liepos 1 dieną.

Ministras Pirmininkas

Saulius Skvernelis

Socialinės apsaugos ir darbo ministras

Linas Kukuraitis

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos Vyriausybės
2017 m. birželio 21 d. nutarimu Nr. 496
(Lietuvos Respublikos Vyriausybės
2018 m. gruodžio 27 d. nutarimo Nr. 1350
redakcija)

DARBO LAIKO REŽIMO VALSTYBĖS IR SAVIVALDYBIŲ ĮMONĖSE, ĮSTAIGOSE IR ORGANIZACIJOSE NUSTATYMO APRAŠAS

1. Darbo laiko režimo valstybės ir savivaldybių įmonėse, įstaigose ir organizacijose nustatymo aprašas (toliau – Aprašas) nustato valstybės ir savivaldybių įmonėse, įstaigose ir organizacijose (toliau – įmonės, įstaigos, organizacijos) taikomą darbo laiko režimą.

Aprašas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos darbo kodekso 113 straipsnio 4 dalimi, Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo 6 straipsnio 1 dalimi, Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statuto 7 straipsnio 3 dalimi ir Lietuvos Respublikos diplomatinės tarnybos įstatymo 2 straipsniu.

2. Įmonėse, įstaigose ir organizacijose nustatoma 40 valandų trukmės 5 darbo dienų savaitė su 2 poilsio dienomis ir kasdienė darbo laiko trukmė nuo pirmadienio iki ketvirtadienio – 8 valandos 15 minučių, o penktadienį – 7 valandos.

Įmonėse, įstaigose, organizacijose, kuriose dėl gamybos pobūdžio ar kitų sąlygų 5 darbo dienų savaitė neįmanoma, nustatoma 40 valandų trukmės 6 darbo dienų savaitė su viena poilsio diena ir kasdienė darbo laiko trukmė nuo pirmadienio iki penktadienio – 7 valandos, o šeštadienį – 5 valandos.

Valstybės ir savivaldybių įstaigose, vykdančiose viešąjį administravimą, darbas pradedamas nuo 7 valandos iki 9 valandos ir baigiamas nuo 14 valandos 45 minučių iki 18 valandos, o įstaigose, įmonėse ir organizacijose, kuriose nevykdomas viešasis administravimas, darbas pradedamas nuo 6 iki 11 valandos ir baigiamas nuo 15 iki 20 valandos, kartu užtikrinant veiksmingą įmonių, įstaigų, organizacijų darbą.

3. Aprašo 2 punkto nuostatos taikomos, jeigu dėl nustatyto darbo laiko režimo nėra numatytas kitoks darbo dienos pradžios, pabaigos laikas ir kasdienė darbo laiko trukmė.

4. Užtikrinamas veiksmingą įmonių, įstaigų, organizacijų darbą, darbdavys gali nustatyti kitokį, nei Aprašo 2 punkte nustatyta, nekintančios darbo dienos trukmės ir darbo dienų per savaitę skaičiaus darbo laiko režimą pagal Darbo kodekso 113 straipsnio 2 dalies 2, 3 ir 5 punktus:

4.1. Suminė darbo laiko apskaita gali būti įvedama prireikus dėl darbo pobūdžio, įvykdžius informavimo ir konsultavimosi su darbo taryba procedūrą ir atsižvelgus į darbdavio lygmeniu veikiančios profesinės sąjungos nuomonę.

4.2. Lankstus darbo grafikas arba individualus darbo laikas gali būti nustatomas atsižvelgiant į darbuotojo, valstybės tarnautojo, diplomato ar vidaus tarnybos sistemos pareigūno prašymą, jei nurodytos priežastys yra objektyvios ir pagrįstos, taip pat į įmonės, įstaigos, organizacijos galimybes ir efektyvaus darbo užtikrinimą.

5. Konkretų darbo pradžios, pabaigos ir pietų pertraukos laiką pagal Darbo kodekso reikalavimus nustato tos įmonės, įstaigos, organizacijos vadovas, suderinęs su įmonės, įstaigos, organizacijos savininko teises ir pareigas įgyvendinančia institucija. Įmonėse, įstaigose, organizacijose, kurių savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija yra Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota valstybės valdymo institucija, konkretų darbo pradžios, pabaigos ir pietų pertraukos laiką pagal Darbo kodekso reikalavimus nustato šios įmonės, įstaigos, organizacijos vadovas.

Priedo pakeitimai:

Nr. [1350](#), 2018-12-27, paskelbta TAR 2018-12-28, i. k. 2018-21809

VIDUTINIO DARBO UŽMOKESČIO SKAIČIAVIMO TVARKOS APRAŠAS

Pakeistas priedo pavadinimas:

Nr. [1350](#), 2018-12-27, paskelbta TAR 2018-12-28, i. k. 2018-21809

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Vidutinio darbo užmokesčio skaičiavimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) nustato darbuotojo, valstybės tarnautojo, diplomato, vidaus tarnybos sistemos pareigūno ir žvalgybos pareigūno (toliau – darbuotojas) vidutinio darbo užmokesčio skaičiavimo tvarką.

Aprašas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos darbo kodekso 139 straipsnio 4 dalimi ir 145 straipsnio 2 dalimi, Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo 44 straipsnio 1 dalimi, Lietuvos Respublikos diplomatinės tarnybos įstatymo 89 straipsnio 10 dalimi, Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statuto 51 straipsnio 4 dalimi ir Lietuvos Respublikos žvalgybos įstatymo 64 straipsnio 7 dalimi.

Punkto pakeitimai:

Nr. [808](#), 2017-10-04, paskelbta TAR 2017-10-10, i. k. 2017-16085

Nr. [1350](#), 2018-12-27, paskelbta TAR 2018-12-28, i. k. 2018-21809

2. Apraše vartojama sąvoka „vidutinis darbo užmokestis“ suprantama kaip vidutinis tarnybinis atlyginimas pagal Žvalgybos įstatymo 64 straipsnio 7 dalį, vidutinis mėnesinis darbo užmokestis pagal Valstybės tarnybos įstatymo 44 straipsnio 1 dalį, vidutinis valandinis darbo užmokestis ir vidutinis darbo užmokestis už darbo dieną (toliau – vidutinis dieninis darbo užmokestis).

Punkto pakeitimai:

Nr. [1350](#), 2018-12-27, paskelbta TAR 2018-12-28, i. k. 2018-21809

II SKYRIUS DARBO UŽMOKESČIO LĖŠŲ ĮSKAITYMAS SKAIČIUOJANT VIDUTINĮ DARBO UŽMOKESTĮ

3. Į darbuotojo vidutinį darbo užmokestį įskaitoma:

3.1. bazinis (tarifinis) darbo užmokestis už atliktą darbą, apskaičiuotas pagal įmonėje, įstaigoje ar organizacijoje (toliau – įmonė) taikomas darbo apmokėjimo formas ir sistemas: mėnesines algas ir pareigines algas (toliau – mėnesinės algos) bei valandinius atlygius ir dienerius atlygius;

3.2. didesnis apmokėjimas už darbą poilsio ir švenčių dienomis, viršvalandinį darbą, darbą naktį, kai yra nukrypimų nuo normalių darbo sąlygų, kai padidinamas darbuotojo darbo mastas, ir kitais darbo ar tarnybos santykius reglamentuojančiuose įstatymuose (toliau – įstatymai), kolektyvinėje ir darbo sutartyse numatytais atvejais;

3.3. papildoma darbo užmokesčio dalis, nustatyta šalių susitarimu arba mokama pagal darbo teisės normas ar darbovietėje taikomą darbo apmokėjimo sistemą;

3.4. priedai ir priemokos prie valandinių atlygių, dieninių atlygių ir mėnesinių algų, taip pat kitos išmokos už atliktą darbą, numatytos darbo teisės normose, kolektyvinėje ir darbo sutartyse;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [1350](#), 2018-12-27, paskelbta TAR 2018-12-28, i. k. 2018-21809

3.5. premijos už atliktą darbą, nustatytos šalių susitarimu arba mokamos pagal darbo teisės normas ar darbovietėje taikomą darbo apmokėjimo sistemą.

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [1350](#), 2018-12-27, paskelbta TAR 2018-12-28, i. k. 2018-21809

4. Prireikus apskaičiuoti darbuotojų, dirbančių užsienyje, vidutinį darbo užmokestį, užsienio valiuta gautas darbo užmokestis perskaičiuojamas eurais pagal Europos Centrinio Banko paskelbtą orientacinį euro ir užsienio valiutos santykį, o tais atvejais, kai orientacinio užsienio valiutos ir euro santykio Europos Centrinis Bankas neskelbia, – pagal Lietuvos banko nustatomą ir skelbiamą orientacinį euro ir užsienio valiutos santykį, galiojantį vidutinio darbo užmokesčio apskaičiavimo dieną.

III SKYRIUS DARBUOTOJO VIDUTINIO DARBO UŽMOKESČIO APSKAIČIAVIMAS

5. Apskaičiuojant darbuotojo vidutinį darbo užmokestį, laikomasi šių nuostatų:

5.1. Skaičiuojamasis laikotarpis yra 3 paskutiniai kalendoriniai mėnesiai, einantys prieš tą mėnesį, už kurį (ar jo dalį) mokamas vidutinis darbo užmokestis. Darbuotojo vidutinis darbo užmokestis apskaičiuojamas iš skaičiuojamojo laikotarpio užmokesčio, apskaičiuoto už atliktą darbą ar dirbtą laiką (jeigu įstatymuose nenustatyta kitaip), įskaitant visas darbo apmokėjimo rūšis, nurodytas Aprašo 3.1–3.4 papunkčiuose, ir mėnesines premijas, mokamas už mėnesio darbo rezultatus.

5.2. Kai atleidžiamo iš įmonės darbuotojo paskutinė darbo įmonėje (atleidimo iš darbo) diena sutampa su paskutine to mėnesio darbo diena pagal darbuotojo darbo (pamainos) grafiką, šis mėnuo įtraukiamas į skaičiuojamąjį laikotarpį.

5.3. Kai vidutinis darbo užmokestis skaičiuojamas žalos atlyginimo dėl susirgimo profesine liga dydžiui nustatyti, skaičiuojamasis laikotarpis yra paeiliui einantys 6 mėnesiai, pasirinkti iš 24 mėnesių, einančių iki susirgimo profesine liga nustatymo mėnesio arba iki darbuotojo perkėlimo į kitą, mažiau apmokamą, darbą ar atleidimo iš tos darbovietės mėnesio.

5.4. Vidutinis dieninis darbo užmokestis apskaičiuojamas taip: skaičiuojamojo laikotarpio darbo užmokestis dalijamas iš faktiškai dirbtų per tą laikotarpį dienų skaičiaus (įskaitant dirbtas poilsio ir švenčių dienas).

5.5. Vidutinis valandinis darbo užmokestis apskaičiuojamas taip: skaičiuojamojo laikotarpio darbo užmokestis dalijamas iš faktiškai dirbtų per tą laikotarpį valandų skaičiaus (įskaitant viršvalandžius).

5.6. Vidutinis valandinis darbo užmokestis turi būti skaičiuojamas ir tuo atveju, kai darbuotojo faktiškai dirbama darbo diena (pamaina) yra skirtingos trukmės.

5.7. Jeigu darbuotojas įmonėje dirbo mažiau kaip 3 mėnesius (žalos atlyginimo dėl susirgimo profesine liga atveju – mažiau kaip 6 mėnesius), jo vidutinis dieninis darbo užmokestis ar vidutinis valandinis darbo užmokestis apskaičiuojamas iš darbo užmokesčio, apskaičiuoto už faktiškai įmonėje dirbtą laiką, vadovaujantis Aprašo 5.4 ir 5.5 papunkčių nuostatomis.

5.8. Apskaičiuojant vidutinį darbo užmokestį, neįskaitomos dienos ar valandos, kai darbuotojas faktiškai nedirbo įmonėje, taip pat piniginės sumos, išmokėtos už tas dienas ar valandas.

5.9. Premijos, nurodytos Aprašo 3.5 papunktyje, išskyrus mėnesines premijas, išmokėtos už ilgesnį kaip 3 mėnesių, bet ne ilgesnį kaip 12 mėnesių laikotarpį (metinės premijos), į vidutinio darbo užmokesčio skaičiavimą įtraukiamos imant ketvirtadalį bendros jų sumos per 12 mėnesių, einančių prieš tą mėnesį, už kurį (ar jo dalį) mokamas vidutinis darbo užmokestis. Gautas dydis pridedamas prie ketvirčio premijos, mokamos už ketvirčio darbo rezultatus ir išmokėtos vieną iš skaičiuojamojo laikotarpio mėnesių (kai išmokėtos kelios ketvirčių premijos, imama paskutinė), ir suma dalijama iš skaičiuojamojo 3 mėnesių

laikotarpio darbo dienų ar valandų skaičiaus pagal darbuotojo darbo grafiką (jeigu jo nėra, – pagal įmonės darbo grafiką). Gautas dydis pridedamas prie darbuotojo vidutinio dieninio darbo užmokesčio ar vidutinio valandinio darbo užmokesčio, apskaičiuoto pagal Aprašo 5.4 ir 5.5 papunkčius.

5.10. Vidaus tarnybos sistemos pareigūnui Vidaus tarnybos statuto 34 straipsnio 15 dalies 3 punkte nustatytu atveju išmokėta vienkartinė pinigine išmoka į skaičiavimą įtraukiama kaip metinė premija Aprašo 5.9 papunktyje nustatyta tvarka.

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [1350](#), 2018-12-27, paskelbta TAR 2018-12-28, i. k. 2018-21809

5.11. Tais atvejais, kai vidutinis darbo užmokestis skaičiuojamas žalos atlyginimo dėl susirgimo profesine liga dydžiui nustatyti, į skaičiavimą įtraukiamos visos per 24 kalendorinius mėnesius, einančius iki susirgimo profesine liga nustatymo mėnesio arba iki darbuotojo perkėlimo į kitą, mažiau apmokamą, darbą ar atleidimo iš tos darbovietės mėnesio, išmokėtos premijos, nurodytos Aprašo 3.5 papunktyje, išskyrus mėnesines premijas, už ilgesnį kaip 3 mėnesių, bet ne ilgesnį kaip 12 mėnesių (metinės premijos) laikotarpį, imant ketvirtadalį bendros jų sumos. Gautas dydis sudedamas su premijomis (ne daugiau kaip dviejų ketvirčių), išmokėtomis per skaičiuojamąjį laikotarpį (Aprašo 5.3 papunktis), ir ši suma dalijama iš skaičiuojamojo 6 mėnesių laikotarpio darbo dienų (valandų) skaičiaus pagal darbuotojo (pamainos) darbo grafiką (jeigu jo nėra, – pagal įmonės darbo (pamainos) grafiką). Gautas dydis pridedamas prie darbuotojo vidutinio dieninio darbo užmokesčio ar vidutinio valandinio darbo užmokesčio, apskaičiuoto pagal Aprašo 5.4 ir 5.5 papunkčius.

5.12. Sumažėjus Aprašo 3.1–3.4 papunkčiuose nurodytam darbo užmokesčiui po to, kai darbdavio iniciatyva darbuotojui buvo įteiktas įspėjimas apie atleidimą iš darbo, skaičiuojamasis laikotarpis, pagal kurį apskaičiuojamas vidutinis darbo užmokestis izeitinei išmokai mokėti, yra 3 paskutiniai kalendoriniai mėnesiai, einantys prieš tą mėnesį, kurį buvo įteiktas įspėjimas apie atleidimą iš darbo.

5.13. Jeigu darbuotojas skaičiuojamuoju laikotarpiu nedirbo ir negavo įmonėje darbo užmokesčio, iš kurio pagal Aprašą turi būti apskaičiuojamas vidutinis dieninis darbo užmokestis ar vidutinis valandinis darbo užmokestis, jis nustatomas iš skaičiuojamuoju laikotarpiu darbuotojui darbo sutartyje arba darbo teisės normose nustatytų darbo užmokesčio dydžių, o asmenims, su kuriais nesudaromos darbo sutartys, – iš įstatymų nustatytų darbo užmokesčio (atlyginimo) dydžių, juos dalijant iš darbo dienų (valandų) skaičiaus pagal darbuotojo darbo (pamainos) grafiką skaičiuojamuoju laikotarpiu.

5.14. Kai dėl teismo ar darbdavio organo priimto sprendimo pasibaigia darbdavys ir dėl to atleidžiamas darbuotojas, išėjęs atostogų vaikui prižiūrėti ir dirbantis toje pačioje įmonėje ne visą darbo laiką (ne visą darbo dieną ar ne visą darbo savaitę) bei auginantis vaiką iki 3 metų, izeitinė išmoka turi būti apskaičiuojama, kaip numatyta Aprašo 5.13 papunktyje (išskyrus atvejus, kai darbuotojo, dirbančio pagal nustatytas darbo normas ne visą darbo laiką, faktinis darbo užmokestis didesnis už jam nustatytą valandinį atlygį).

5.15. Pagal Aprašą apskaičiuotas vidutinis dieninis darbo užmokestis ar vidutinis valandinis darbo užmokestis negali būti mažesnis už vidutinio darbo užmokesčio skaičiavimo mėnesį Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatytos minimaliosios mėnesinės algos pagrindu apskaičiuotą to mėnesio vidutinį dieninį darbo užmokestį ar vidutinį valandinį darbo užmokestį pagal darbuotojo ar įmonės darbo (pamainos) grafiką.

6. Apskaičiuojant darbuotojo vidutinį darbo užmokestį už kasmetines atostogas, laikomasi Aprašo 5 punkto nuostatų. Kai pagal Žvalgybos įstatymo 65 straipsnio 1 dalį kasmetinės atostogas suteikiamos kalendorinėmis dienomis, vidutinis darbo užmokestis mokamas už darbo dienas ar darbo valandas kasmetinių atostogų laiku, nustatytas pagal darbuotojo arba įmonės darbo (pamainos) grafiką.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1350](#), 2018-12-27, paskelbta TAR 2018-12-28, i. k. 2018-21809

7. Tais atvejais, kai įstatymais, kolektyvine ar darbo sutartimi garantuojamas vidutinis mėnesinis darbo užmokestis (jo dalis) ar kelių vidutinių mėnesinių darbo užmokesčių suma nenurodant konkrečios datos (išėtinė išmoka ir kita), vidutinis mėnesinis darbo užmokestis apskaičiuojamas taip: darbuotojo vienas vidutinis dieninis darbo užmokestis ar vienas vidutinis valandinis darbo užmokestis, apskaičiuotas pagal Aprašą, dauginamas iš metinio vidutinio mėnesio darbo dienų arba vidutinio mėnesio darbo valandų skaičiaus pagal darbuotojo ar įmonės darbo (pamainos) grafiką, kasmet tvirtinamo socialinės apsaugos ir darbo ministro.

8. Darbo kodekso 35 straipsnio 7 dalyje nustatytu atveju, kai darbuotojas atlieka susitarime dėl darbo funkcijų jungimo numatyta papildomą darbo funkciją, darbuotojo vidutinis darbo užmokestis apskaičiuojamas atskirai pagal Aprašą iš darbo užmokesčio, apskaičiuoto už atliktą papildomą darbo funkciją.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1350](#), 2018-12-27, paskelbta TAR 2018-12-28, i. k. 2018-21809

**SEZONINIO DARBO SUTARTIES SUDARYMO, PAKEITIMO IR NUTRAUKIMO,
TAIP PAT DARBO IR POILSIO LAIKO IR DARBO APMOKĖJIMO YPATUMŲ
APRAŠAS**

1. Sezoninio darbo sutarties sudarymo, pakeitimo ir nutraukimo, taip pat darbo ir poilsio laiko ir darbo apmokėjimo ypatumų aprašas (toliau – Aprašas) nustato sezoninio darbo sutarties sudarymo, pakeitimo, nutraukimo, taip pat darbo ir poilsio laiko suteikimo ir darbo apmokėjimo tvarką.

Aprašas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos darbo kodekso 100 straipsnio 2 dalimi.

2. Sezoninio darbo sutartis gali būti sudaroma sezoniniams darbams atlikti vienam sezonui, kuris yra ne ilgesnis kaip 8 mėnesiai vienas po kito einančių 12 mėnesių laikotarpiu, ar keliems sezonams arba neterminuotai.

3. Sezoninio darbo sutartis gali būti pakeista ar pasibaigti Lietuvos Respublikos darbo kodekso II dalies IV, V skyrių ir Aprašo nustatyta tvarka.

4. Sezoninio darbo sutarčiai taikomi šie sutarties nutraukimo ypatumai:

4.1. Sezoninio darbo sutartis gali būti nutraukta nepasibaigus sezoninio darbo sutarties terminui darbuotojo rašytiniu pareiškimu, apie tai įspėjus darbdavį raštu prieš 5 kalendorines dienas.

4.2. Nutraukiant sezoninio darbo sutartį darbdavio iniciatyva be darbuotojo kaltės dėl Lietuvos Respublikos darbo kodekso 57 straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytų priežasčių, darbuotojas įspėjamas prieš 5 kalendorines dienas.

5. Darbuotojams, pasibaigus jų sezoninio darbo sutarties terminui, sezoninio darbo sutartis gali būti pratęsta kitam sezonui, nenutraukiant darbo santykių.

6. Dirbant sezoninius darbus ir prireikus gali būti taikoma suminė darbo laiko apskaita, įvedama Lietuvos Respublikos darbo kodekso nustatyta tvarka.

7. Darbuotojams, dirbantiems vieną sezoną, kasmetinės atostogos nesuteikiamos, o, atleidžiant juos iš darbo, už nepanaudotas atostogas mokama pinigine kompensacija.

Darbuotojams, kurie pasibaigus jų sezoninio darbo sutarties terminui pratęsia sezoninio darbo sutartį kitam sezonui, nenutraukdami darbo sutarties, kasmetinės atostogos suteikiamos tarpsezoniniu laikotarpiu, nepažeidžiant Lietuvos Respublikos darbo kodekso reikalavimo jas suteikti bent kartą per darbo metus.

Kasmetinės atostogos suteikiamos ir netarpsezoniniu laikotarpiu, jeigu tai numatyta kolektyvinėje sutartyje arba sezoninio darbo sutartyje.

8. Darbuotojams, kurie dirba du sezonus ir daugiau iš eilės nenutraukę sezoninio darbo sutarties, už tarpsezoninius laikotarpius mokama kolektyvinėje sutartyje arba sezoninio darbo sutartyje nurodyto dydžio išmoka.

9. Jeigu sezoninio darbo sutartis nutraukiama sezonui pasibaigus ir tarpsezoniniu laikotarpiu su tuo pačiu darbdaviu sudaroma nauja sezoninio darbo sutartis, už laiką nuo naujos sezoninio darbo sutarties sudarymo iki sezono pradžios mokama Aprašo 8 punkte nustatyta tvarka.

**KONKURSU VALSTYBĖS IR SAVIVALDYBIŲ ĮMONĖSE, IŠ VALSTYBĖS,
SAVIVALDYBIŲ IR VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO FONDO
BIUDŽETŲ BEI IŠ KITŲ VALSTYBĖS ĮSTEIGTŲ FONDŲ LĖŠŲ
FINANSUOJAMOSE VALSTYBĖS IR SAVIVALDYBIŲ ĮSTAIGOSE IR
VIEŠOSIOSE ĮSTAIGOSE, KURIŲ SAVININKĖ YRA VALSTYBĖ AR
SAVIVALDYBĖ, ORGANIZAVIMO IR VYKDYMO TVARKOS APRAŠAS**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Konkursų valstybės ir savivaldybių įmonėse, iš valstybės, savivaldybių ir Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetų bei iš kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų finansuojamose valstybės ir savivaldybių įstaigose ir viešosiose įstaigose, kurių savininkė yra valstybė ar savivaldybė, organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) reglamentuoja konkursų organizavimą ir vykdymą valstybės ir savivaldybių įmonėse (toliau – įmonė), iš valstybės, savivaldybių ir Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetų bei iš kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų finansuojamose valstybės ir savivaldybių įstaigose ir viešosiose įstaigose, kurių savininkė yra valstybė ar savivaldybė (toliau – įstaiga), kai konkursą laimėję fiziniai asmenys priimami į pareigybių, dėl kurių rengiamas konkursas įmonėse ir įstaigose, sąrašė (toliau – konkursinių pareigybių sąrašas) nurodytas pareigybes.

Aprašas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos darbo kodekso 41 straipsnio 3 dalimi.

2. Konkurso organizavimas ir vykdymas apima:

2.1. konkurso paskelbimą;

2.2. dokumentų, kuriuos būtina pateikti norint dalyvauti konkurse (toliau – dokumentai), pateikimą ir priėmimą;

2.3. pretendentų užimti pareigybę įmonėje, įstaigoje atrankos komisijos (toliau – komisija) sudarymą ir asmenų, pageidaujančių dalyvauti konkurse (toliau – pretendentai), atranką.

**II SKYRIUS
KONKURSO PASKELBIMAS**

3. Sprendimą skelbti konkursą priima:

3.1. įmonės, įstaigos savininko teises ir pareigas įgyvendinančios institucijos vadovas, kai skelbiamas konkursas įmonės, įstaigos vadovo pareigybei;

3.2. įmonės, įstaigos vadovas, kai skelbiamas konkursas kitoms konkursinių pareigybių sąrašė nustatytoms pareigybėms.

4. Konkursą skelbia ir pretendentų atrankos būdą – testą žodžiu (pokalbį) (toliau – testas žodžiu), testą raštu arba testą žodžiu ir raštu – nustato Aprašo 3 punkte nurodytas sprendimą skelbti konkursą priėmęs asmuo.

5. Konkursas per Valstybės tarnybos valdymo informacinę sistemą skelbiamas Valstybės tarnybos departamento interneto svetainėje ir konkursą organizuojančios įmonės ar įstaigos interneto svetainėje. Informacija apie konkursą gali būti skelbiama ir kituose informacijos šaltiniuose.

6. Konkurso skelbime nurodoma:

6.1. įmonės, įstaigos pavadinimas, teisinė forma, buveinė ir kodas;

6.2. pareigybė (trumpai aprašomas darbo pobūdis), kuriai skelbiamas konkursas;

6.3. kvalifikaciniai reikalavimai pretendents;

6.4. kokius dokumentus būtina pateikti;

6.5. informacija apie tai, kad pretendentų dokumentai priimami 14 kalendorinių dienų po konkurso paskelbimo Aprašo 5 punkte nurodytose interneto svetainėse; kad, pateikiant pretendentų dokumentus kilus pagrįstų abejonių dėl pretendento atitikties konkurso skelbime nustatytiems kvalifikaciniams reikalavimams ir dėl pateiktų dokumentų patikslinimo ar papildymo (sprendimą priima Aprašo 3 punkte nurodytas sprendimą skelbti konkursą priėmęs asmuo), terminas gali būti pratęstas 5 kalendorinėms dienoms, jeigu pretendentai yra papildomai paklausiami dėl papildomų duomenų pateikimo;

6.6. pretendentų atrankos būdas;

6.7. informacija apie tai, kur galima gauti išsamią informaciją apie skelbiamą konkursą.

III SKYRIUS DOKUMENTŲ PATEIKIMAS IR PRIĖMIMAS

7. Pretendentas privalo pateikti:

7.1. prašymą leisti dalyvauti konkurse;

7.2. asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą, išsilavinimą patvirtinančius dokumentus, kitus dokumentus, patvirtinančius pretendento atitiktį kvalifikaciniams reikalavimams;

7.3. gyvenimo aprašymą – nurodyti vardą, pavardę, gimimo datą, gyvenamosios vietos adresą, telefono numerį, elektroninio pašto adresą, išsilavinimą, darbo patirtį, savo privalumų sąrašą (nurodyti dalykines savybes). Jeigu pareigybei, kuriai skelbiamas konkursas, užimti būtini tam tikri įgūdžiai, šiame sąrašo turi būti nurodyti ir jie;

7.4. užpildytą pretendento anketą (pagal Aprašo 1 priedą);

7.5. savo, kaip įmonės, įstaigos vadovo, veiklos programą, jeigu pretendentas pageidauja dalyvauti konkurse įmonės, įstaigos vadovo pareigybei.

8. Pretendentas dokumentus įmonei, įstaigai teikia per Valstybės tarnybos valdymo informacinę sistemą.

Punkto pakeitimai:

Nr. [884](#), 2018-09-04, paskelbta TAR 2018-09-10, i. k. 2018-14298

9. Priėmusi dokumentus, ne vėliau kaip per 3 darbo dienas pasibaigus pretendentų dokumentų priėmimo terminui konkursą organizuojanti įmonė, įstaiga, o jeigu įstaigoje pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. vasario 7 d. nutarimą Nr. 126 „Dėl buhalterinės apskaitos ir personalo administravimo funkcijų atlikimo centralizuotai“ personalo administravimo funkcijos atliekamos centralizuotai (toliau – įstaiga, kurioje personalo administravimo funkcijos atliekamos centralizuotai), įstaiga, centralizuotai atliekanti personalo administravimo funkcijas, (toliau – Centras) Valstybės tarnybos valdymo informacinėje sistemoje pažymi, ar pretendentas atitinka konkurso skelbime nustatytus kvalifikacinius reikalavimus pagal pretendento pateiktų dokumentų duomenis.

Punkto pakeitimai:

Nr. [884](#), 2018-09-04, paskelbta TAR 2018-09-10, i. k. 2018-14298

10. Pretendentui, kuris atitinka konkurso skelbime nustatytus kvalifikacinius reikalavimus ir pateikė tai patvirtinančius dokumentus bei neigiamai atsakė į pretendento anketos (Aprašo 1 priedas) 4–10 klausimus, konkursą organizuojanti įmonė, įstaiga, o jeigu tai įstaiga, kurioje personalo administravimo funkcijos atliekamos centralizuotai, Centras, per 22 kalendorines dienas nuo konkurso paskelbimo per Valstybės tarnybos valdymo informacinę sistemą išsiunčia pranešimą apie dalyvavimą pretendentų atrankoje (nurodo jos

datą, vietą ir laiką). Pretendentui, kuris neatitinka konkurso skelbime nustatytų kvalifikacinių reikalavimų ar nepateikė tai patvirtinančių dokumentų ir (ar) kuris teigiamai atsakė į bent vieną iš pretendento anketos (Aprašo 1 priedas) 4–10 klausimų, konkursą organizuojanti įmonė, įstaiga, o jeigu tai įstaiga, kurioje personalo administravimo funkcijos atliekamos centralizuotai, Centras, per 22 kalendorines dienas nuo konkurso paskelbimo per Valstybės tarnybos valdymo informacinę sistemą išsiunčia motyvuotą pranešimą ir nurodo, kodėl jam neleidžiama dalyvauti pretendentų atrankoje.

Punkto pakeitimai:

Nr. [884](#), 2018-09-04, paskelbta TAR 2018-09-10, i. k. 2018-14298

IV SKYRIUS KOMISIJOS SUDARYMAS IR PRETENDENTŲ ATRANKA

11. Jeigu bent vienam pretendentui išsiunčiamas Aprašo 10 punkte nurodytas pranešimas apie dalyvavimą pretendentų atrankoje, ne vėliau kaip per 30 kalendorinių dienų nuo konkurso paskelbimo dienos sudaroma komisija. Ne vėliau kaip per 14 kalendorinių dienų nuo komisijos sudarymo turi įvykti konkursas (atranka).

12. Komisiją sudaro konkursą organizuojančios įmonės, įstaigos savininko teises ir pareigas įgyvendinančios institucijos ar įmonės, įstaigos vadovas, paskirdamas komisijos pirmininką, kitus komisijos narius ir komisijos sekretorių. Komisijos narys gali būti pakeistas ir pretendentų atrankos dieną.

13. Komisijos narių negali būti mažiau kaip trys. Komisijos nariais negali būti skiriami asmenys, kurie yra pretendentų tėvai (įtėviai), vaikai (įvaikiai), broliai (įbroliai), seserys (įseserės), seneliai, vaikaičiai, sutuoktiniai, sugyventiniai, taip pat pretendentų sutuoktinių, sugyventinių vaikai (įvaikiai), broliai (įbroliai), seserys (įseserės), seneliai, vaikaičiai ir jų sutuoktiniai, sugyventiniai. Komisijos nariais taip pat negali būti asmenys, dėl kurių nešališkumo kelia abejonių kitos aplinkybės ir kuriems *mutatis mutandis* taikomi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekse nustatyti nušalinimo pagrindai ir tvarka.

14. Jeigu konkursą organizuojančioje įmonėje ar įstaigoje yra darbuotojų atstovų, išskyrus atvejus, kai konkursas skelbiamas įmonės, įstaigos vadovo pareigybei, konkurse stebėtojų teisėmis gali dalyvauti ne daugiau kaip du darbuotojų atstovai, kurie Lietuvos Respublikos darbo kodekso nustatytais pagrindais ir tvarka įgyvendina darbuotojų atstovavimą (informavimą, konsultavimą ir dalyvavimą priimant darbdavio sprendimus) įmonėje ar įstaigoje.

Konkurse stebėtojų teisėmis gali dalyvauti ne daugiau kaip po vieną iš dviejų Lietuvos Respublikoje įregistruotų viešųjų juridinių asmenų (toliau – viešasis juridinis asmuo), išskyrus valstybės ar savivaldybės institucijas ar įstaigas, įgaliotą atstovą (toliau – visuomenės atstovai). Prašymą leisti visuomenės atstovams stebėti konkursą viešieji juridiniai asmenys ne vėliau kaip iki pretendentams nustatytos dokumentų pateikimo termino pabaigos elektroniniu paštu pateikia konkursą organizuojančiai įmonei ar įstaigai. Konkursą organizuojanti įmonė, įstaiga, o jeigu tai įstaiga, kurioje personalo administravimo funkcijos atliekamos centralizuotai, Centras, apie konkurso laiką ir vietą praneša viešiesiems juridiniams asmenims, pirmiems dviem pateikusiems prašymą leisti visuomenės atstovams stebėti konkursą, elektroniniu paštu ne vėliau kaip prieš vieną darbo dieną iki konkurso. Viešiesiems juridiniams asmenims, įmonei, įstaigai pateikusiems prašymus leisti visuomenės atstovams stebėti konkursą vėliau už pirmuosius du viešuosius juridinius asmenis, įmonė, įstaiga, o jeigu tai įstaiga, kurioje personalo administravimo funkcijos atliekamos centralizuotai, Centras, praneša elektroniniu paštu ne vėliau kaip prieš vieną darbo dieną iki konkurso, kad leidimas stebėti konkursą visuomenės atstovams nesuteikiamas.

Konkurse stebėtojų teisėmis dalyvaujantys visuomenės atstovai komisijos sekretoriui prieš konkursą privalo pateikti galiojančią asmens dokumentą, kuriame yra asmens kodas ir nuotrauka, įgaliojimą dalyvauti konkurse stebėtojo teisėmis ir pasirašyti pasižadėjimą (Aprašo 2 priedas) neatskleisti pretendentų asmens duomenų. Pasižadėjimas pridedamas prie konkurso protokolo.

Konkurse stebėtojų teisėmis dalyvaujantys visuomenės atstovai turi teisę stebėti konkurso eigą. Jiems draudžiama konkurso metu daryti garso ar vaizdo įrašus, naudoti kitas technines priemones. Šias technines priemones naudojantys ar komisijos darbui trukdantys visuomenės atstovai komisijos pirmininko sprendimu gali būti pašalinami iš konkurso ir apie tai pažymima protokole.

Punkto pakeitimai:

Nr. [884](#), 2018-09-04, paskelbta TAR 2018-09-10, i. k. 2018-14298

15. Vertinama pretendento profesinė ar darbo patirtis ir dalykinės savybės. Jeigu pareigybei užimti būtini tam tikri įgūdžiai (pagal pareigybės aprašymo ar kito vietinio norminio teisės akto nustatytus reikalavimus), šie įgūdžiai turi būti vertinami. Jeigu pretendentas pateikia dokumentus, patvirtinančius atitinkamų įgūdžių įgijimą, šie įgūdžiai gali būti netikrinami. Taip pat vertinami pretendentų į įmonės, įstaigos vadovo pareigybes vadovavimo gebėjimai (gebėjimas inicijuoti idėjas, planus, numatyti užduotis, veiklos žingsnius, koordinuoti darbus ir panašiai) pagal jų, kaip įmonės, įstaigos vadovų, pateiktą veiklos programą. Pretendentams į įmonės, įstaigos vadovo pareigybes pateikiamos praktinės užduotys, skirtos vadovavimo gebėjimams įvertinti. Praktinės užduotys gali būti rengiamos naudojantis Valstybės tarnybos departamento rekomendacijomis.

16. Testo žodžiu eigai fiksuoti daromas skaitmeninis garso įrašas, jis perkeliamas į kompiuterinę laikmeną, pridedamas prie konkurso protokolo ir saugomas konkursą organizavusioje įmonės, įstaigos savininko teises ir pareigas įgyvendinančioje institucijoje ar įmonėje, įstaigoje.

17. Komisijos pirmininkas ir komisijos nariai vertina pretendentų atrankoje dalyvaujančius pretendentes balais nuo 1 iki 10 už kiekvieną testą. Vertinant pretendentes, turi dalyvauti daugiau kaip pusė komisijos narių. Pretendentes surinkti balai suskaičiuojami taip: pretendentes paskirti balai sudedami ir padalijami iš dalyvavusių komisijos narių skaičiaus.

18. Pretendentes, surinkęs mažiau kaip 6 balus už vieną testą (mažiau kaip 12 balų – už du testus), laikomas neperėjusiu pretendentes atrankos.

19. Jeigu keli pretendentes surinko vienodą didžiausią balų skaičių (bet ne mažiau kaip 6 balus už vieną testą arba ne mažiau kaip 12 balų už du testus), vertinami šių pretendentes privalumai, nurodyti jų pateiktuose gyvenimo aprašymuose, o pretendentes į įmonės, įstaigos vadovo pareigybę – ir Aprašo 7.5 papunktyje nurodytos veiklos programos. Pretendentes privalumai ir veiklos programos vertinami, kaip nurodyta Aprašo 17 punkte. Jeigu įvertinus pretendentes privalumus ir veiklos programas komisijos narių balsai pasiskirsto po lygiai, lemiamas yra komisijos pirmininko balsas.

20. Laimėjusiu konkursą laikomas atranką perėjęs ir daugiausia balų surinkęs pretendentes.

21. Konkurso rezultatai ir komisijos sprendimas įforminami protokolu. Protokolą pasirašo komisijos pirmininkas ir komisijos sekretorius. Raštu atliktas testas pridedamas prie protokolo.

22. Konkursą laimėjęs pretendentes priimamas į pareigas.

23. Jeigu konkurse užimti pareigybę įmonėje ar įstaigoje dalyvauja keli pretendentes, o konkursą laimėjęs pretendentes nepasirašo darbo sutarties, atsisako užimti pareigybę arba konkursą laimėjusį pretendentes į pareigybę priimantis asmuo, remdamasis kompetentingos valstybės institucijos informacija apie konkursą laimėjusį pretendentes, priima sprendimą nepriimti pretendentes į konkurso būdu laimėtą pareigybę, konkursą laimėjusiu laikomas kitas atranką perėjęs ir daugiausia balų surinkęs (palyginti su kitų atranką perėjusių pretendentes rezultatais) pretendentes. Jeigu keli pretendentes surenka vienodą balų skaičių, kitas pretendentes nustatomas Aprašo 19 punkte nustatyta tvarka. Jeigu šis pretendentes nepasirašo darbo sutarties, atsisako užimti pareigybę arba konkursą laimėjusį pretendentes į pareigybę priimantis asmuo, remdamasis kompetentingos valstybės institucijos informacija apie šį pretendentes, priima sprendimą nepriimti jo į konkurso būdu laimėtą pareigybę, organizuojamas naujas konkursas užimti tą pačią pareigybę.

Jeigu konkurse užimti pareigybę įmonėje ar įstaigoje dalyvauja tik vienas pretendentas, kuris laimi konkursą, tačiau nepasirašo darbo sutarties, atsisako užimti pareigybę arba konkursą laimėjusį pretendentą į pareigybę priimančio asmuo, remdamasis kompetentingos valstybės institucijos informacija apie konkursą laimėjusį pretendentą, priima sprendimą nepriimti jo į konkurso būdu laimėtą pareigybę, organizuojamas naujas konkursas užimti tą pačią pareigybę.

24. Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 9 straipsnyje nustatyta tvarka konkursą laimėjusį pretendentą į pareigybę, išskyrus specialisto pareigybę, priimančio asmuo kreipiasi į kompetentingą valstybės instituciją dėl informacijos apie konkursą laimėjusį pretendentą ne vėliau kaip per 2 darbo dienas nuo konkurso pabaigos.

25. Kompetentingos valstybės institucijos informacijos apie konkursą laimėjusį pretendentą pagrindu konkursą laimėjusį pretendentą į pareigybę priimančiam asmeniui priėmus sprendimą nepriimti jo į konkurso būdu laimėtą pareigybę, priimamas kitas iš eilės pagal konkurso rezultatus pretendentas, kaip nurodyta Aprašo 23 punkto pirmojoje pastraipoje. Konkursą laimėjusį pretendentą į pareigybę priimančio asmuo ne vėliau kaip per 2 darbo dienas nuo sprendimo nepriimti konkursą laimėjusio pretendento į pareigybę priėmimo kreipiasi į kompetentingą valstybės instituciją dėl informacijos apie kitą iš eilės pagal konkurso rezultatus pretendentą.

26. Sprendimas priimti į pareigybę konkursą laimėjusį pretendentą arba nepriimti jo į pareigybę priimamas per 2 darbo dienas po to, kai konkursą laimėjusį pretendentą į pareigybę priimančio asmuo gauna kompetentingos valstybės institucijos informaciją apie pretendentą, siekiantį užimti pareigybę įmonėje ar įstaigoje. Priėmimo į pareigybę data nustatoma konkursą laimėjusio pretendento ir konkursą laimėjusį pretendentą į pareigybę priimančio asmens susitarimu.

27. Konkursas laikomas neįvykusiu, jeigu:

27.1. paskelbus konkursą, nė vienas pretendentas nepateikė Aprašo 7 punkte nurodytų dokumentų arba nė vienas neatitiko konkurso skelbime nustatytų kvalifikacinių reikalavimų ir (ar) teigiamai atsakė į bent vieną iš pretendento anketos (Aprašo 1 priedas) 4–10 klausimų;

27.2. nė vienas pretendentas neperėjo pretendentų atrankos;

27.3. Aprašo 23 punkte nustatytu atveju nelieka nė vieno pretendento, kuris galėtų būti laikomas laimėjusiu konkursą.

28. Neįvykus konkursui Aprašo 27 punkte nustatytais atvejais, organizuojamas naujas konkursas užimti tą pačią pareigybę.

29. Visi atrankoje dalyvavę pretendentai turi teisę susipažinti su komisijos protokolu, savo atliktu testu ir testo žodžiu savosios dalies skaitmeniniu garso įrašu. Su komisijos protokolu ir atrankoje dalyvavusių pretendentų atliktais testais bei testų žodžiu skaitmeniniais garso įrašais susipažinti turi teisę konkurse stebėtojų teisėmis dalyvavę visuomenės atstovai ir darbuotojų atstovai.

Konkursų valstybės ir savivaldybių įmonėse, iš valstybės, savivaldybių ir Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetų bei iš kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų finansuojamose valstybės ir savivaldybių įstaigose ir viešosiose įstaigose, kurių savininkė yra valstybė ar savivaldybė, organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašo
1 priedas

(Anketos pavyzdinė forma)

PRETENDENTO ANKETA

(data)

(sudarymo vieta)

1. Pretendentas _____
(vardas ir pavardė, gimimo data)

2. Valstybės ar savivaldybės įmonės, įstaigos (toliau – įmonė, įstaiga) savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija arba įmonė, įstaiga, kuriai pateikiama anketa _____

3. Įmonės, įstaigos pavadinimas ir pareigybė įmonėje, įstaigoje, į kurią pretenduojama _____

4. Ar šios anketos 3 punkte nurodytoje įmonėje, įstaigoje dirba asmenys, su kuriais Jus sieja artimi giminystės ar svainystės ryšiai (tėvai, tėviai, broliai, seserys ir jų vaikai, seneliai, sutuoktinis, vaikai, įvaikiai, jų sutuoktiniai ir jų vaikai, taip pat sutuoktinių tėvai, broliai, seserys ir jų vaikai), ar kurio nors iš šių asmenų ir Jūsų darbas įmonėje, įstaigoje taptų susijęs su vieno tiesioginiu pavaldumu kitam arba su vieno teise kontroliuoti kitą? _____

(jeigu taip, nurodykite tokio asmens pareigas, vardą ir pavardę)

5. Ar įstatymai draudžia arba Jums atimta teisė užimti pareigybę, nurodytą šios anketos 3 punkte? _____

6. Ar esate pripažintas kaltu dėl sunkaus ar labai sunkaus nusikaltimo, nusikaltimo valstybės tarnybai ir viešiesiems interesams ar korupcinio pobūdžio nusikaltimo, nusikaltimo, kuriuo padaryta turtinė žala valstybei, padarymo ir turite neišnykusį ar nepanaikintą teistumą? _____

(jeigu taip, nurodykite, kada ir už ką nuteistas)

7. Ar esate pripažintas kaltu dėl baudžiamojo nusižengimo valstybės tarnybai ir viešiesiems interesams ar korupcinio pobūdžio baudžiamojo nusižengimo padarymo ir nuo apkaltinamojo nuosprendžio įsiteisėjimo dienos nepraėjo 3 metai? _____

(jeigu taip, nurodykite, kada ir už ką nuteistas)

8. Ar esate uždraustos organizacijos narys? _____

9. Ar buvote atleistas iš skiriamų arba renkamų pareigybių dėl priesaikos ar pasižadėjimo sulaužymo, pareigūno vardo pažeminimo ir nuo atleidimo iš pareigybių dienos nepraėjo 3 metai?

10. Ar esate pripažintas neveiksniu ar neveiksniu tam tikroje srityje (ribotai veiksniumi)? _____

(jeigu taip, nurodykite kokioje srityje esate pripažintas neveiksniu (ribotai veiksniumi))

11. Ar esate kito juridinio asmens valdymo organo narys (į šį klausimą privalo atsakyti tik pretendentas į įmonės, įstaigos vadovo pareigybę)? _____

(jeigu taip, nurodykite kito juridinio asmens pavadinimą ir jo ryšį su įmone, įstaiga, nurodyta šios anketos 3 punkte)

Patvirtinu, kad pateikta informacija surašyta asmeniškai ir yra teisinga. Sutinku, kad visi šioje anketoje nurodyti asmens duomenys būtų tvarkomi priėmimo į šios anketos 3 punkte nurodytą pareigybę tikslais, taip pat kad bus tikrinama, ar jie teisingi.

Man paaiškinta, kad paaiškėjus bent vienai aplinkybei, dėl kurios negaliu būti priimtas į šios anketos 3 punkte nurodytą pareigybę, mane gali būti atsisakoma priimti į pareigas arba galiu būti atleistas iš jų.

Pretendentas

(Parašas)

(Vardas ir pavardė)

(Data)

Konkursų valstybės ir savivaldybių
įmonėse, iš valstybės, savivaldybių ir
Valstybinio socialinio draudimo fondo
biudžetų bei iš kitų valstybės įsteigtų
fondų lėšų finansuojamose valstybės ir
savivaldybių įstaigose ir viešosiose
įstaigose, kurių savininkė yra valstybė ar
savivaldybė, organizavimo ir vykdymo
tvarkos aprašo
2 priedas

(Pavyzdinė pasižadėjimo forma)

PASIŽADĖJIMAS

(data)

(sudarymo vieta)

Aš, _____,
(vardas ir pavardė)

p a s i ž a d u neatskleisti pretendentų asmens duomenų.

(parašas)

(vardas ir pavardė)

SEZONINIŲ DARBŲ SĄRAŠAS

1. Sezoninių darbų sąrašas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos darbo kodekso 100 straipsnio 2 dalimi.

2. Sezoniniais darbais pripažįstami:

2.1. statybos darbai ir su šiais darbais susiję kiti darbai, atliekami lauke ir nešildomose patalpose;

2.2. kelių statybos, priežiūros darbai ir su šiais darbais susiję kiti darbai, atliekami lauke;

2.3. žemės, žemėtvarkos, žemės ūkio, miškų ūkio, miškotvarkos darbai ir su šiais darbais susiję kiti derliaus surinkimo, paruošimo, perdirbimo, realizavimo, supirkimo darbai. Darbai, atliekami kasant durpes;

2.4. upių transporto darbai;

2.5. vandens telkinių, pakrančių, parkų, akvakultūros tvenkinių tvarkymo darbai;

2.6. aptarnavimo darbai, susiję su poilsio namų, sanatorijų veikla, turizmu ir stovyklomis, kai jie veikia ne ištisus metus;

2.7. darbai, susiję su sezoninį darbą dirbančių asmenų aptarnavimu;

2.8. darbai, atliekami nešildomose patalpose (palapinėse) ir lauko sąlygomis, išskyrus nurodytus šio sąrašo 2.1 papunktyje, taip pat šilumos įrenginių operatoriaus (kūriko) darbai;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [1350](#), 2018-12-27, paskelbta TAR 2018-12-28, i. k. 2018-21809

2.9. žvejybos darbai ir darbai, susiję su žuvų perdirbimu, realizavimu bei veisimu.

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos Vyriausybės
2017 m. birželio 21 d. nutarimu Nr. 496
(Lietuvos Respublikos Vyriausybės
2018 m. lapkričio 28 d. nutarimo Nr. 1162
redakcija)

PAREIGYBIŲ, DĖL KURIŲ RENGIAMAS KONKURSAS, SĄRAŠAS

1. Pareigybių, dėl kurių rengiamas konkursas, sąrašas (toliau – sąrašas) parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos darbo kodekso 41 straipsnio 3 dalimi.

2. Konkursas organizuojamas siekiant parinkti darbuotoją į šias pareigas valstybės ir savivaldybių įmonėse (toliau – įmonė), iš valstybės, savivaldybių ir Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetų bei iš kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų finansuojamose valstybės ir savivaldybių įstaigose bei viešosiose įstaigose, kurių savininkė yra valstybė ar savivaldybė (toliau – įstaiga):

2.1. įmonės, įstaigos vadovas;

2.2. įmonės, įstaigos vadovo pavaduotojas;

2.3. įmonės, įstaigos struktūrinio padalinio vadovas;

2.4. įmonės, įstaigos darbuotojų, kurių pareigybei būtinas ne žemesnis kaip aukštasis koleginis išsilavinimas su profesinio bakalauro kvalifikaciniu laipsniu ar jam prilygintu išsilavinimu:

2.4.1. vykdytys finansų valdymą ir / ar tvarkantys buhalterinę apskaitą;

2.4.2. organizuojantys ir / ar vykdytys viešuosius pirkimus;

2.4.3. registruojantys daiktines teises į turta;

2.4.4. vertinantys vairavimo egzaminų rezultatus;

2.4.5. nustatantys neįgalumo lygį, darbingumo lygį ir / ar specialiuosius poreikius;

2.4.6. vykdytys ūkio subjektų veiklos priežiūrą;

2.4.7. vykdytys turto priežiūrą ir / ar valdymą;

2.4.8. atsakingi už leidimų (licencijų) išdavimą;

2.4.9. personalo administratoriai;

2.4.10. vidaus auditoriai;

2.4.11. teisininkai;

2.5. kitos pareigos, jeigu jas nustato įmonės, įstaigos vadovas.

3. Konkursas į sąrašo 2.3–2.4 papunkčiuose nurodytas pareigas nerengiamas, jei:

3.1. reorganizavimo ar kitokių įmonės, įstaigos struktūrinių pertvarkymų metu į jas perkeliama tos įmonės, įstaigos darbuotojas, atitinkantis tai pareigybei keliamus kvalifikacinius reikalavimus, iš kitų pareigų;

3.2. į jas perkeliama tos įmonės, įstaigos darbuotojas iš sąrašo 2.3–2.4 papunkčiuose nurodytų pareigų;

3.3. projekte, kuris finansuojamas iš Europos Sąjungos struktūrinės, kitos Europos Sąjungos finansinės paramos ir tarptautinės paramos lėšų, numatyta, kad darbą atliks tos įmonės, įstaigos darbuotojas.

4. Sąrašo 2.4 papunktis netaikomas valstybės įmonėje Ignalinos atominėje elektrinėje ir Lietuvos Respublikos diplomatinėse atstovybėse, konsulinėse įstaigose bei specialiosiose misijose.

Priedo pakeitimai:

Nr. [1162](#), 2018-11-28, paskelbta TAR 2018-11-29, i. k. 2018-19348

SPECIALIŲ PERTRAUKŲ TRUKMĖS PER DARBO DIENĄ (PAMAINĄ) IR JŲ NUSTATYMO SĄLYGŲ APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Specialių pertraukų trukmės per darbo dieną (pamainą) ir jų nustatymo sąlygų aprašas (toliau – Aprašas) nustato specialių pertraukų, dirbant lauko sąlygomis (lauke arba nešildomose patalpose), profesinės rizikos sąlygomis, taip pat dirbant sunkų fizinį ar didelės protinės įtampos reikalaujantį darbą (toliau – specialios pertraukos), trukmę per darbo dieną (pamainą) ir jų nustatymo sąlygas.

Aprašas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos darbo kodekso 122 straipsnio 4 dalimi.

2. Specialių pertraukų tikslas – išsaugoti darbuotojų darbingumą, gerinti darbo našumą ir kokybę, apsaugoti darbuotojus nuo nuovargio ar pervargimo, kad būtų išvengta profesinių ligų ir nelaimingų atsitikimų darbe, mažėtų galimas kenksmingų ir (ar) pavojingų darbo aplinkos veiksnių poveikis.

3. Apraše vartojamos sąvokos apibrėžtos Lietuvos Respublikos darbo kodekse ir Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatyme.

II SKYRIUS SPECIALIŲ PERTRAUKŲ TRUKMĖ PER DARBO DIENĄ (PAMAINĄ) IR JŲ NUSTATYMAS

4. Minimali specialių pertraukų trukmė per 8 valandų darbo dieną (pamainą) turi būti ne mažesnė kaip 40 minučių. Esant kitai darbo dienos (pamainos) trukmei, specialių pertraukų trukmė turi būti proporcinga darbo laikui.

5. Specialios pertraukos suteikiamos esant šioms sąlygoms:

5.1. kai darbuotojai dirba lauke, kai aplinkos temperatūra žemesnė kaip $-10\text{ }^{\circ}\text{C}$ arba aukštesnė kaip $+28\text{ }^{\circ}\text{C}$, arba nešildomose patalpose, kai aplinkos temperatūra žemesnė kaip $+4\text{ }^{\circ}\text{C}$;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [1083](#), 2019-10-30, paskelbta TAR 2019-11-06, i. k. 2019-17708

5.2. kai darbuotojai dirba profesinės rizikos sąlygomis, taip pat dirba sunkų fizinį ar didelės protinės įtampos reikalaujantį darbą, arba jeigu pagal profesinės rizikos vertinimo, atlikto vadovaujantis socialinės apsaugos ir darbo ministro ir sveikatos apsaugos ministro patvirtintais Profesinės rizikos vertinimo bendraisiais nuostatais, rezultatus darbuotoją veikia bent vienas profesinės rizikos veiksnys, kurio dydis viršija nustatytąjį darbuotojų saugos ir sveikatos norminiuose teisės aktuose, ir todėl profesinė rizika įvertinta kaip toleruotina.

6. Specialios pertraukos darbuotojams, nurodytiems Aprašo 5.1 papunktyje, turi būti suteikiamos ne rečiau kaip kas pusantros valandos.

7. Specialios pertraukos darbuotojams, nurodytiems Aprašo 5.2 papunktyje, turi būti suteikiamos tokios trukmės ir tokiu dažnumu, kad veiksmingai prisidėtų prie darbuotojų sveikatos ir darbingumo išsaugojimo, atsižvelgiant į profesinės rizikos vertinimo dokumentuose, nurodytuose socialinės apsaugos ir darbo ministro ir sveikatos apsaugos ministro tvirtinamuose

Profesinės rizikos vertinimo bendruosiuose nuostatuose, nustatytos profesinės rizikos dydį ir pobūdį, bet ne rečiau kaip kas pusantros valandos.

KAI KURIŲ KATEGORIJŲ DARBUOTOJŲ, TURINČIŲ TEISĘ Į PAILGINTAS ATOSTOGAS, SĄRAŠAS IR ŠIŲ ATOSTOGŲ TRUKMĖS APRAŠAS

1. Kai kurių kategorijų darbuotojų, turinčių teisę į pailgintas atostogas, sąrašas ir šių atostogų trukmės aprašas (toliau – Aprašas) nustato darbuotojų, turinčių teisę į pailgintas atostogas, kategorijų sąrašą ir konkrečią pailgintų atostogų trukmę kiekvienai darbuotojų kategorijai.

Aprašas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos darbo kodekso 138 straipsnio 1 dalimi.

2. Mokytojai, dirbantys pagal bendrojo ugdymo, profesinio mokymo ir neformaliojo vaikų švietimo programas, švietimo įstaigų pagalbos mokiniui specialistai, teikiantys psichologinę, specialiąją pedagoginę ir socialinę pedagoginę pagalbą, kiti mokyklų, psichologinių, pedagoginių psichologinių tarnybų, vaikų globos įstaigų ir sutrikusio vystymosi kūdikių namų pedagoginiai darbuotojai – 40 darbo dienų (jeigu dirbama 5 darbo dienas per savaitę) arba 48 darbo dienos (jeigu dirbama 6 darbo dienas per savaitę). Jeigu darbo dienų per savaitę skaičius yra mažesnis arba skirtingas, darbuotojui turi būti suteiktos 8 savaitių trukmės pailgintos atostogos.

Punkto pakeitimai:

Nr. [617](#), 2019-06-19, paskelbta TAR 2019-06-27, i. k. 2019-10399

3. Mokslo ir studijų institucijų mokslo darbuotojai (vyriausieji mokslo darbuotojai, vyresnieji mokslo darbuotojai, mokslo darbuotojai, jaunesnieji mokslo darbuotojai) – 40 darbo dienų (jeigu dirbama 5 darbo dienas per savaitę) arba 48 darbo dienos (jeigu dirbama 6 darbo dienas per savaitę). Jeigu darbo dienų per savaitę skaičius yra mažesnis arba skirtingas, darbuotojui turi būti suteiktos 8 savaitių trukmės pailgintos atostogos.

4. Profesionaliojo scenos meno įstaigų kūrybiniai darbuotojai – 30 darbo dienų (jeigu dirbama 5 darbo dienas per savaitę) arba 36 darbo dienos (jeigu dirbama 6 darbo dienas per savaitę). Jeigu darbo dienų per savaitę skaičius yra mažesnis arba skirtingas, darbuotojui turi būti suteiktos 6 savaitių trukmės pailgintos atostogos.

5. Sveikatos priežiūros specialistai:

5.1. teikiantys sveikatos priežiūros paslaugas, kartu su jais dirbantys darbuotojai, kurie tiesiogiai aptarnauja pacientus arba dirba tomis pačiomis sąlygomis, nenurodyti Aprašo 5.2–5.4 papunkčiuose, – 26 darbo dienos (jeigu dirbama 5 darbo dienas per savaitę) arba 31 darbo diena (jeigu dirbama 6 darbo dienas per savaitę). Jeigu darbo dienų per savaitę skaičius yra mažesnis arba skirtingas, darbuotojui turi būti suteiktos 5 savaitių ir vienos darbo dienos trukmės pailgintos atostogos;

5.2. teikiantys skubiąją medicinos pagalbą, kai tai yra pagrindinė jų funkcija pagal pareigybės aprašymą, – 27 darbo dienos (jeigu dirbama 5 darbo dienas per savaitę) arba 32 darbo dienos (jeigu dirbama 6 darbo dienas per savaitę). Jeigu darbo dienų per savaitę skaičius yra mažesnis arba skirtingas, darbuotojui turi būti suteiktos 5 savaitių ir 2 darbo dienų trukmės pailgintos atostogos;

5.3. turintys atitinkamos veiklos licenciją ir atliekantys chirurgines operacijas ar dalyvaujantys jas atliekant, kai tai yra pagrindinė jų funkcija pagal pareigybės aprašymą, – 28 darbo dienos (jeigu dirbama 5 darbo dienas per savaitę) arba 33 darbo dienos (jeigu dirbama 6 darbo dienas per savaitę). Jeigu darbo dienų per savaitę skaičius yra mažesnis arba skirtingas, darbuotojui turi būti suteiktos 5 savaitių ir 3 darbo dienų trukmės pailgintos atostogos;

5.4. dirbantys asmens sveikatos priežiūros įstaigose su pacientais, kuriems taikoma priverstinė hospitalizacija, priverstinė diagnostika ar priverstinio gydymo priemonės, arba dirbantys laisvės atėmimo vietų gydymo įstaigose, asmens sveikatos priežiūros įstaigose ir tarnybose, esančiose pataisos įstaigose ir areštinėse, – 28 darbo dienos (jeigu dirbama 5 darbo dienas per savaitę) arba 33 darbo dienos (jeigu dirbama 6 darbo dienas per savaitę). Jeigu darbo dienų per savaitę skaičius yra mažesnis arba skirtingas, darbuotojui turi būti suteiktos 5 savaitių ir 3 darbo dienų trukmės pailgintos atostogos.

6. Psichologai, dirbantys socialinės globos įstaigose (išskyrus vaikų globos įstaigas), sutrikusio vystymosi kūdikių namuose, ir socialinių paslaugų srities darbuotojai, dirbantys stacionariose socialinės globos įstaigose, grupinio gyvenimo namuose, bendruomeniniuose vaikų globos namuose, sutrikusio vystymosi kūdikių namuose, – 30 darbo dienų (jeigu dirbama 5 darbo dienas per savaitę) arba 36 darbo dienos (jeigu dirbama 6 darbo dienas per savaitę). Jeigu darbo dienų per savaitę skaičius yra mažesnis arba skirtingas, darbuotojui turi būti suteiktos 6 savaitių trukmės pailgintos atostogos.

7. Farmacijos specialistai, kurių pareigybų aprašymuose nurodyta viena ar kelios iš šių veiklų: kontroliuoja (tiria) vaistų ir vaistinių medžiagų kokybę; gamina vaistus ir vaistines medžiagas; pakuoja vaistus ir vaistines medžiagas; priima ir (ar) komplektuoja vaistus pagal užsakymus; išduoda (parduoda) vaistus ir vaistines medžiagas vaistinėse, – 25 darbo dienos (jeigu dirbama 5 darbo dienas per savaitę) ir 30 darbo dienų (jeigu dirbama 6 darbo dienas per savaitę). Jeigu darbo dienų per savaitę skaičius yra mažesnis arba skirtingas, darbuotojui turi būti suteiktos 5 savaitių trukmės pailgintos atostogos.

8. Socialinių paslaugų srities darbuotojai, dirbantys kardomojo kalnimo ir laisvės atėmimo vietose, švietimo įstaigose, nestacionariose socialinių paslaugų įstaigose asmenims, turintiems proto ar psichinę negalią, laikino gyvenimo namuose, taip pat socialinių paslaugų srities darbuotojai, dirbantys (pagal pareigybės aprašymą) su socialinę riziką patiriančiais suaugusiais asmenimis, šeimomis, asmenimis, turinčiais proto ar psichinę negalią, ir socialinių paslaugų srities darbuotojai, teikiantys socialines paslaugas asmens namuose (pagal pareigybės aprašymą), – 25 darbo dienos (jeigu dirbama 5 darbo dienas per savaitę) arba 30 darbo dienų (jeigu dirbama 6 darbo dienas per savaitę). Jeigu darbo dienų per savaitę skaičius yra mažesnis arba skirtingas, darbuotojui turi būti suteiktos 5 savaitių trukmės pailgintos atostogos.

Punkto pakeitimai:

Nr. 617, 2019-06-19, paskelbta TAR 2019-06-27, i. k. 2019-10399

9. Pilotai instruktoriai, vyriausiasis navigatorius, navigatoriai instruktoriai, skraidantieji inžinieriai instruktoriai – 41 darbo diena (jeigu dirbama 5 darbo dienas per savaitę) arba 50 darbo dienų (jeigu dirbama 6 darbo dienas per savaitę), arba 8 savaitių trukmės pailgintos atostogos (jeigu darbo dienų per savaitę skaičius yra mažesnis arba skirtingas), jeigu bendras skrydžių laikas – ne mažiau kaip 210 valandų per metus.

10. Orlaivių vadai, pilotai, navigatoriai, skraidantieji inžinieriai, skraidantieji operatoriai, orlaivių palydovai – 41 darbo diena (jeigu dirbama 5 darbo dienas per savaitę) arba 50 darbo dienų (jeigu dirbama 6 darbo dienas per savaitę), arba 8 savaitių trukmės pailgintos atostogos (jeigu darbo dienų per savaitę skaičius yra mažesnis arba skirtingas), jeigu bendras skrydžių laikas – ne mažiau kaip 350 valandų per metus.

11. Pilotai bandytojai – 41 darbo diena (jeigu dirbama 5 darbo dienas per savaitę) arba 50 darbo dienų (jeigu dirbama 6 darbo dienas per savaitę), arba 8 savaitių trukmės pailgintos atostogos (jeigu darbo dienų per savaitę skaičius yra mažesnis arba skirtingas), jeigu bendras skrydžių laikas – ne mažiau kaip 120 valandų per metus.

12. Valstybės įmonės „Oro navigacija“ darbuotojai:

12.1. skrydžių vadovai, vyresnieji skrydžių vadovai – 35 darbo dienos (jeigu dirbama 5 darbo dienas per savaitę) arba 41 darbo diena (jeigu dirbama 6 darbo dienas per savaitę), arba 7 savaitių trukmės pailgintos atostogos (jeigu darbo dienų per savaitę skaičius yra mažesnis arba skirtingas), jeigu teikė oro navigacijos paslaugas ne mažiau kaip 500 valandų per metus;

12.2. skrydžių vadovai instruktoriai, skrydžių valdymo centrų pamainų viršininkai – 35 darbo dienos (jeigu dirbama 5 darbo dienas per savaitę) arba 41 darbo diena (jeigu dirbama 6

darbo dienas per savaitę), arba 7 savaitių trukmės pailgintos atostogos (jeigu darbo dienų per savaitę skaičius yra mažesnis arba skirtingas), jeigu teikė oro navigacijos paslaugas ne mažiau kaip 150 valandų per metus.

13. Darbuotojams, nurodytiems Aprašo 9–12 punktuose, pailgintos atostogos skaičiuojamos priklausomai (proporcingai) nuo to, kiek iš viso valandų jie skraidė ar teikė navigacijos paslaugas tais darbo metais.

14. Jūrininkai, dirbantys Lietuvos Respublikos jūrų laivų registre įregistruotuose laivuose, – 25 darbo dienos (jeigu dirbama 5 darbo dienas per savaitę) arba 30 darbo dienų (jeigu dirbama 6 darbo dienas per savaitę). Jeigu darbo dienų per savaitę skaičius yra mažesnis arba skirtingas, darbuotojui turi būti suteiktos 5 savaitių trukmės pailgintos atostogos.

15. Darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis žvejybos laivuose, užsiimančiuose versline ir kita (specialia) žvejyba, – 25 darbo dienos (jeigu dirbama 5 darbo dienas per savaitę) arba 30 darbo dienų (jeigu dirbama 6 darbo dienas per savaitę). Jeigu darbo dienų per savaitę skaičius yra mažesnis arba skirtingas, darbuotojui turi būti suteiktos 5 savaitių trukmės pailgintos atostogos.

16. Valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės darbuotojai:

16.1. dirbantys esant jonizuojančiosios spinduliuotės poveikiui – 25 darbo dienos (jeigu dirbama 5 darbo dienas per savaitę) arba 30 darbo dienų (jeigu dirbama 6 darbo dienas per savaitę). Jeigu darbo dienų per savaitę skaičius yra mažesnis arba skirtingas, darbuotojui turi būti suteiktos 5 savaitių trukmės pailgintos atostogos;

16.2. dirbantys esant jonizuojančiosios spinduliuotės poveikiui ir tiesiogiai vykdantys darbus ar operacijas panaudoto branduolinio kuro ir didelio radioaktyvumo specialių dirbinių tvarkymo srityje (išėmimas iš reaktoriaus, pervežimas, perkėlimas, pjaustymas, pakrovimas į kontenerius) arba radiacijos požiūriu pavojingus darbus I radiacinės saugos kategorijos patalpose (didelio radioaktyvumo įrangos remontas, izoliavimas, išmontavimas, bandinių ėmimas, ruošimas eksploataavimo kontrolei) – 30 darbo dienų (jeigu dirbama 5 darbo dienas per savaitę) arba 36 darbo dienos (jeigu dirbama 6 darbo dienas per savaitę). Jeigu darbo dienų per savaitę skaičius yra mažesnis arba skirtingas, darbuotojui turi būti suteiktos 6 savaitių trukmės pailgintos atostogos.

17. Darbuotojai, kurie dirba darbą, tiesiogiai susijusį su gyvūnų patologine medžiaga, arba atlieka bakteriologinius, virusologinius, serologinius, hematologinius, patologinius anatominius, parazitologinius, mikologinius, cheminius, toksikologinius, biocheminius, radiologinius, molekulinis tyrimus, susijusius su gyvūnais, – 25 darbo dienos (jeigu dirbama 5 darbo dienas per savaitę) arba 30 darbo dienų (jeigu dirbama 6 darbo dienas per savaitę). Jeigu darbo dienų per savaitę skaičius yra mažesnis arba skirtingas, darbuotojui turi būti suteiktos 5 savaitių trukmės pailgintos atostogos.

18. Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai pavaldžių įstaigų darbuotojai, kurie pagal jų pareigybės aprašymus ima mėginius ir atlieka cheminius, ekotoksikologinius, hidrobiologinius ir radiologinius tyrimus bei matavimus, – 25 darbo dienos (jeigu dirbama 5 darbo dienas per savaitę) arba 30 darbo dienų (jeigu dirbama 6 darbo dienas per savaitę). Jeigu darbo dienų per savaitę skaičius yra mažesnis arba skirtingas, darbuotojui turi būti suteiktos 5 savaitių trukmės pailgintos atostogos.

PAPILDOMŲ ATOSTOGŲ TRUKMĖS, SUTEIKIMO SĄLYGŲ IR TVARKOS APRAŠAS

1. Papildomų atostogų trukmės, suteikimo sąlygų ir tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) nustato papildomų atostogų trukmę, jų suteikimo sąlygas ir tvarką.

Aprašas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos darbo kodekso 138 straipsnio 2 dalimi.

2. Papildomos atostogos suteikiamos:

2.1. už ilgalaikį nepertraukiamąjį darbą toje pačioje darbovietėje – darbuotojams, turintiems ilgesnį kaip 10 metų nepertraukiamąjį darbo stažą toje pačioje darbovietėje, – 3 darbo dienos, už kiekvienų paskesnių 5 metų nepertraukiamąjį darbo stažą toje pačioje darbovietėje – viena darbo diena. Į ilgalaikį nepertraukiamąjį darbo toje pačioje darbovietėje stažą, už kurį suteikiamos papildomos atostogos, įskaitomas faktiškai dirbtas laikas toje pačioje darbovietėje ir kiti laikotarpiai, nurodyti Lietuvos Respublikos darbo kodekso 127 straipsnio 4 dalyje;

2.2. už darbą sąlygomis, jeigu yra nukrypimų nuo normalių darbo sąlygų ir tokių nukrypimų negalima pašalinti, – darbuotojams, dirbantiems toleruotinos profesinės rizikos sąlygomis (t. y. rizikos, su kuria galima taikstyti, jeigu įdiegiamos rizikos prevencijos priemonės rizikai sumažinti iki praktiškai įmanomo dydžio, t. y. iki tokio dydžio, kai galima įrodyti, kad tolesnio rizikos mažinimo sąnaudos (išreikštos laiko sąnaudomis, pinigais ir (arba) darbo apimtimi) būtų neproporcingos, palyginti su pasiekama nauda), remiantis profesinės rizikos vertinimo, atlikto vadovaujantis socialinės apsaugos ir darbo ministro ir sveikatos apsaugos ministro patvirtintais Profesinės rizikos vertinimo bendraisiais nuostatais, duomenimis, kai sveikatai kenksmingų veiksnių dydžiai viršija darbuotojų saugos ir sveikatos norminiuose teisės aktuose nustatytus leistinus ribinius dydžius (kiekius) ir kai techninėmis ar kitomis priemonėmis jų kiekio darbo aplinkoje sumažinti iki sveikatai nekenksmingų dydžių neįmanoma, – iki 5 darbo dienų, skaičiuojamų priklausomai (proporcingai) nuo to, kiek iš viso valandų jie dirbo tokioje aplinkoje tais metais, už kuriuos suteikiamos papildomos atostogos, t. y. jeigu tokioje aplinkoje dirbta nuo 81 iki 100 procentų darbo laiko, suteikiamos 5 darbo dienos, nuo 61 iki 80 procentų – 4 darbo dienos, nuo 41 iki 60 procentų – 3 darbo dienos, nuo 21 iki 40 procentų – 2 darbo dienos, iki 20 procentų – viena darbo diena;

2.3. už ypatingą darbų pobūdį – darbuotojams, kurių darbas (ne mažiau kaip pusė viso darbo laiko per metus, už kuriuos suteikiamos atostogos) yra kilnojamojo pobūdžio arba atliekamas kelionėje, lauko sąlygomis, susijęs su važinėjimais, – 2 darbo dienos.

3. Darbuotojams, turintiems teisę gauti papildomas atostogas keliais pagrindais, nurodytais Aprašo 2.1–2.3 papunkčiuose, kartu su kasmetinėmis atostogomis suteikiamos jų pasirinkimu tik vienos iš šių papildomų atostogų.

4. Papildomos atostogos pridedamos prie kasmetinių atostogų ir gali būti šalių susitarimu suteikiamos kartu arba atskirai. Šalims nesutarus, šios atostogos suteikiamos kartu.

5. Darbuotojams, turintiems teisę gauti pailgintas ir papildomas atostogas, jų pasirinkimu suteikiamos arba tik pailgintos atostogos, arba Aprašo 4 punkte nustatyta tvarka prie kasmetinių atostogų pridėtos papildomos atostogos.

DARBO LAIKO IR POILSIO LAIKO YPATUMŲ EKONOMINĖS VEIKLOS SRITYSE APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Darbo laiko ir poilsio laiko ypatumų ekonominės veiklos srityse aprašas (toliau – Darbo ir poilsio laiko ypatumai) nustato darbo laiko ir poilsio laiko ypatumus transporto (kelių, geležinkelių, civilinės aviacijos, jūrų transporto, vidaus vandenų transporto), elektroninių ryšių, pašto, žemės ūkio, durpių kasimo įmonėse, grūdų perdirbimo įmonėse su grūdų tvarkymu bei apdorojimu susijusiems darbams, energetikos įmonėse, gydymo bei socialinės globos, švietimo įstaigose, žvejybos laivuose ir kitose ekonominės veiklos srityse ir darbų, kuriuose gali būti taikoma iki 24 valandų per parą darbo laiko trukmė, sąrašą. Darbo ir poilsio laiko ypatumai parengti vadovaujantis toliau nurodytais Europos Sąjungos teisės aktais, reglamentuojančiais darbo ir poilsio laiko ypatumus transporte ir šiame punkte nurodytų ekonominės veiklos rūšių įmonėse bei įstaigose.

Darbo ir poilsio laiko ypatumai parengti vadovaujantis Lietuvos Respublikos darbo kodekso (toliau – Darbo kodeksas) 121 straipsniu, 1991 m. gruodžio 16 d. Tarybos reglamentu (EEB) Nr. 3922/91 dėl techninių reikalavimų ir administracinės tvarkos suderinimo civilinės aviacijos srityje (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 7 skyrius, 1 tomas, p. 348) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2008 m. rugpjūčio 20 d. Komisijos reglamentu (EB) Nr. 859/2008 (OL 2008 L 254, p. 1), 2012 m. spalio 5 d. Komisijos reglamentu (ES) Nr. 965/2012, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 216/2008 nustatomi su orlaivių naudojimu skrydžiams susiję techniniai reikalavimai ir administracinės procedūros (OL 2012 L 296, p. 1), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2014 m. balandžio 7 d. Komisijos reglamentu (ES) Nr. 379/2014 (OL 2014 L 123, p. 1), 1999 m. birželio 21 d. Tarybos direktyva 1999/63/EB dėl Europos Bendrijos Laivų savininkų asociacijos (ECSA) ir Europos Sąjungos Transporto darbuotojų profesinių sąjungų federacijos (FST) sudaryto susitarimo dėl jūreivių darbo laiko organizavimo (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 5 skyrius, 3 tomas, p. 363), 1999 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 1999/95/EB dėl jūrininkų darbo valandoms į Bendrijos uostus įplaukusiuose laivuose taikomų nuostatų įgyvendinimo ir taikomų Lietuvos Respublikos jūrų laivų registre įregistruotuose laivuose (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 5 skyrius, 3 tomas, p. 407), 2000 m. lapkričio 27 d. Tarybos direktyva 2000/79/EB dėl Europos aviakompanijų asociacijos (AEA), Europos transporto darbuotojų federacijos (ETF), Europos skrydžių įgulų asociacijos (ECA), Europos regioninių aviakompanijų asociacijos (ERA) ir Tarptautinės oro vežėjų asociacijos (IACA) Europos susitarimo dėl civilinės aviacijos mobiliųjų darbuotojų darbo laiko organizavimo (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 5 skyrius, 4 tomas, p. 75), 2002 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/15/EB dėl asmenų, kurie verčiasi mobiliąja kelių transporto veikla, darbo laiko organizavimo (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 5 skyrius, 4 tomas, p. 224), 2003 m. lapkričio 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/88/EB dėl tam tikrų darbo laiko organizavimo aspektų (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 5 skyrius, 4 tomas, p. 381), 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/49/EB dėl saugos Bendrijos geležinkeliuose ir iš dalies pakeičiančia Tarybos direktyvą 95/18/EB dėl geležinkelio įmonių licencijavimo bei direktyvą 2001/14/EB dėl geležinkelių infrastruktūros pajėgumų paskirstymo, mokesčių už naudojimąsi geležinkelių

infrastruktūra ėmimo ir saugos sertifikavimo (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 7 skyrius, 8 tomas, p. 227), 2005 m. liepos 18 d. Tarybos direktyva 2005/47/EB dėl Europos geležinkelių bendrijos (CER) ir Europos transporto darbuotojų federacijos (ETF) susitarimo dėl mobiliųjų darbuotojų, teikiančių su sąveika susijusias tarpvalstybines paslaugas geležinkelių transporto sektoriuje, darbo sąlygų tam tikrų aspektų (OL 2005 L 195, p. 15), 2014 m. gruodžio 19 d. Tarybos direktyva 2014/112/ES, kuria įgyvendinamas Europos baržų sąjungos (EBS), Europos laivavedžių organizacijos (ELO) ir Europos transporto darbuotojų federacijos (ETF) sudarytas Europos susitarimas dėl tam tikrų vežimo vidaus vandens keliais sektoriaus darbo laiko organizavimo aspektų (OL 2014 L 367, p. 86), 2016 m. gruodžio 19 d. Tarybos direktyva (ES) 2017/159, kuria įgyvendinamas 2012 m. gegužės 21 d. Europos Sąjungos žemės ūkio kooperatyvų konfederacijos (COGECA), Europos transporto darbuotojų federacijos (ETF) ir Nacionalinių žvejybos įmonių organizacijų Europos Sąjungos asociacijos („Europêche“) sudarytas Susitarimas dėl 2007 m. Tarptautinės darbo organizacijos konvencijos dėl darbo žvejybos sektoriuje įgyvendinimo (OL 2017 L 25, p. 12), taip pat 2006 m. Konvencija dėl darbo jūrų laivyboje.

Punkto pakeitimai:

Nr. [715](#), 2018-07-18, paskelbta TAR 2018-07-25, i. k. 2018-12392

2. Darbo ir poilsio laiko ypatumuose vartojamos sąvokos:

2.1. **Civilinės aviacijos mobilieji darbuotojai** – civilinio orlaivio įgulos nariai, kurių darbo laiką sudaro tarnybinis skrydžio laikas, darbo laikas padaliniuose, budėjimo laikas.

2.2. **Mobilusis darbuotojas** – darbuotojas, įgulos narys, kurį įmonė, teikianti keleivių ar prekių vežimo keliais, oru ar vidaus vandenimis paslaugas, samdo keliaujančio ar skraidančio personalo (ekipažo) nariu.

2.3. **Mobilusis kelių transporto darbuotojas** – sudarantis kelionės ekipažą (įskaitant stažuotojus ir mokinius) darbuotojas, kuris dirba įmonėje, teikiančioje keleivių ir krovinių vežimo paslaugas už atlyginimą arba savo sąskaita.

2.4. **Pakankamas poilsis (pakankamai poilsio)** – Darbo ir poilsio laiko ypatumuose nustatytos darbuotojui suteikiamos poilsio pertraukos, kurių trukmė išreiškiama laiko vienetais, arba pertraukos, kurios yra pakankamai ilgos ir nepertraukiamos, kad būtų galima užtikrinti, jog dirbdami darbuotojai dėl nuovargio nesusižeis patys, nepakenks savo sveikatai, nesužalos savo bendradarbių ar kitų asmenų.

2.5. Kitos sąvokos apibrėžtos Darbo kodekse, Lietuvos Respublikos vidaus vandenų transporto kodekse, Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto kodekse, Lietuvos Respublikos aviacijos įstatyme, Lietuvos Respublikos saugios laivybos įstatyme ir Lietuvos Respublikos prekybinės laivybos įstatyme.

3. Darbo dienų skaičius per savaitę, darbo laiko režimas ir poilsio laiko paskirstymas (kaita) per parą, savaitę ar apskaitinį laikotarpį, taip pat kasdienio darbo (pamainos) pradžia ir pabaiga, pietų pertrauka, fiziologinės ir specialios pertraukos, savaitės nepertraukiamasis poilsis nustatomi kolektyvinėse sutartyse, darbo tvarkos taisyklėse, įmonės (įstaigos) darbo (pamainų) grafikuose.

4. Darbo ir poilsio laiko ypatumų 1 punkte nurodytų ekonominės veiklos rūšių įmonių (įstaigų) darbuotojams, kuriems dėl darbo pobūdžio ir (ar) darbų sezoniškumo negalima iš anksto numatyti kasdienio ar savaitės darbo laiko trukmės, gali būti įvedama suminė darbo laiko apskaita ir nustatomi suminės darbo laiko apskaitos apskaitiniai laikotarpiai. Įvedus suminę darbo laiko apskaitą, laikomasi šių reikalavimų:

4.1. Apskaitinio laikotarpio trukmė kelių ir geležinkelių transporto, energetikos įmonėse negali būti ilgesnė kaip vieni metai. Konkreti apskaitinio laikotarpio trukmė nustatoma darbo, kolektyvinėse sutartyse arba darbo tvarkos taisyklėse. Transporto darbuotojų darbo laiko trukmė, kasdienio ir savaitės poilsio trukmė, nepanaudoto poilsio kompensavimo tvarka nustatoma Darbo ir poilsio laiko ypatumų II–VII skyriuose. Privalomo poilsio pertraukų vairavimo metu periodiškumas ir jų trukmė kelių transporto įmonėse nustatomi Darbo ir poilsio laiko ypatumų II skyriuje.

4.2. Apskaitinio laikotarpio trukmė žemės ūkio, durpių kasimo, grūdų perdirbimo įmonių ir žvejybos laivuose darbuotojams pagal Darbo ir poilsio laiko ypatumų VIII ir X skyrių nuostatas

nustatoma darbo, kolektyvinėse sutartyse arba darbo tvarkos taisyklėse atsižvelgiant į darbų sezoniskumą ir negali būti ilgesnė kaip vieni metai. Šių darbuotojų darbo laiko trukmė per apskaitinį laikotarpį neturi viršyti darbo valandų skaičiaus, apskaičiuoto pagal savaitės darbo laiko (40 darbo valandų) trukmę, kasdienio nepertraukiamojo poilsio tarp darbo dienų (pamainų) trukmė neturi būti trumpesnė kaip 11 valandų iš eilės, savaitės nepertraukiamasis poilsis gali būti trumpesnis kaip 35 valandos (tačiau ne trumpesnis kaip 24 valandos), poilsio dienos suteikiamos darbo (pamainų) grafikuose nustatytu laiku.

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [715](#), 2018-07-18, paskelbta TAR 2018-07-25, i. k. 2018-12392

5. Apskaitiniu laikotarpiu viršytas darbuotojams nustatytas darbo valandų skaičius, apskaičiuotas pagal savaitės darbo laiko 40 darbo valandų trukmę, kompensuojamas taip: darbuotojams jų pageidavimu suteikiama poilsio diena (dienos) darbo, kolektyvinėje sutartyje ar darbo tvarkos taisyklėse nustatyta tvarka arba papildomai apmokama kaip už viršvalandinį darbą, išskyrus kelių transportą, geležinkelio transportą, civilinę aviaciją, kuriuose jų veiklą reglamentuojančiais Europos Sąjungos teisės aktais numatyta kitokia viršyto darbo laiko ir nepanaudoto poilsio kompensavimo tvarka.

6. Darbo ir poilsio laiko klausimus, kurie Darbo ir poilsio laiko ypatumuose neregamentuojami, reglamentuoja Darbo kodeksas arba kolektyvinės sutartys.

II SKYRIUS

DARBO IR POILSIO LAIKO YPATUMAI KELIŲ TRANSPORTO ĮMONĖSE

7. Darbo ir poilsio laiko ypatumai kelių transporte parengti vadovaujantis 2002 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/15/EB dėl asmenų, kurie verčiasi mobiliąja kelių transporto veikla, darbo laiko organizavimo ir taikomi mobiliesiems kelių transporto darbuotojams, dirbantiems Europos Sąjungos valstybėse narėse įsteigtose įmonėse, dalyvaujančiose 2006 m. kovo 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 561/2006 dėl tam tikrų su kelių transportu susijusių socialinių teisės aktų suderinimo ir iš dalies keičiančiame Tarybos reglamentus (EEB) Nr. 3821/85 ir (EB) Nr. 2135/98 bei panaikinančiame Reglamentą (EEB) Nr. 3820/85 (OL 2006 L 102, p. 1) (toliau – reglamentas (EB) Nr. 561/2006) arba, kai reglamentas (EB) Nr. 561/2006 netaikomas, 1970 m. liepos 1 d. Europos šalių susitarime dėl kelių transporto priemonių ekipažų, važiuojančių tarptautiniais maršrutais, darbo (AETR) (toliau – AETR susitarimas) apibrėžtoje kelių transporto veikloje. Šio skyriaus reikalavimai papildo reglamento (EB) Nr. 561/2006, prireikus – ir AETR susitarimo nuostatas.

8. Mobiliojo kelių transporto darbuotojo darbo laikas yra nuo darbo pradžios iki pabaigos, kurį mobilusis kelių transporto darbuotojas yra savo darbo vietoje, darbdavio žinioje ir atlieka savo funkcijas ar veiklą (išskyrus pertraukas), tai yra:

8.1. laikas, skirtas įvairiai kelių transporto veiklai. Ši veikla yra: vairavimas; krovimas; pagalba įlaipinant keleivius į transporto priemonę ir išlaipinant iš jos; valymas ir techninė priežiūra; kiti darbai, skirti transporto priemonės, krovinio ir keleivių saugumui užtikrinti arba teisiniams ir kontrolės įpareigojimams, tiesiogiai susijusiems su vykdoma konkrečia transporto veikla, įskaitant krovimo priežiūrą, administracinius policijos, muitinės, imigracijos pareigūnų ir kitus formalumus, vykdyti;

8.2. laikas, kuriuo mobilusis kelių transporto darbuotojas negali laisvai disponuoti ir turi būti darbo vietoje, pasirengęs imtis įprastinio darbo, su tam tikromis užduotimis, kurios susijusios su budėjimu, kai laukiama krovimo darbų, kai neįmanoma iš anksto numatyti trukmės, t. y. prieš išvykimą arba tik prieš faktinio išvykimo laiką, arba pagal bendras sąlygas, dėl kurių socialiniai partneriai susitarė, ir tai numatyta kolektyvinėje sutartyje.

9. Savaitė kelių transporto įmonėse yra laiko tarpas nuo pirmadienio 00.00 valandos iki sekmadienio 24.00 valandos.

10. Naktinis darbas kelių transporto įmonėse yra bet kuris darbas nakties laiku.

11. Nakties laikas kelių transporto įmonėse yra laikas nuo 00.00 valandos iki 07.00 valandos.

12. Mobiliojo kelių transporto darbuotojo darbo vieta yra:

12.1. pagrindinė įmonės veiklos vieta, kurioje mobiliojo kelių transporto darbuotojas vykdo savo pareigas, kartu su įmonės filialais, nesvarbu, ar jos yra toje pačioje vietoje kaip ir pagrindinė buveinė arba pagrindinė verslo vieta;

12.2. transporto priemonė, kurią, vykdydamas savo pareigas, naudoja mobiliojo kelių transporto darbuotojas, ir bet kuri kita vieta, kurioje vykdoma su transportavimu susijusi veikla.

13. Kitas nei Darbo ir poilsio laiko ypatumų 8 punkte nurodytas mobiliojo kelių transporto darbuotojo buvimo darbo vietoje laikas yra:

13.1. kitas laiko tarpas nei pertraukos ir poilsio laikas, kurį mobilusis kelių transporto darbuotojas neprivalo būti savo darbo vietoje, tačiau turi būti pasiekiamas, kad iškviestas galėtų pradėti, toliau vairuoti arba atlikti kitą darbą. Tai tokie laiko tarpai, kuriais mobilusis kelių transporto darbuotojas lydi transporto priemonę, gabenamą keltu arba traukiniu, taip pat laukimo pasienyje laikas ir laikas, kai draudžiamas eismas. Tuos laiko tarpus ir jų numatomą trukmę mobilusis kelių transporto darbuotojas turi žinoti iš anksto, t. y. arba prieš kiekvieną išvykimą, arba tik prieš faktiškai prasidėsiantį laiko tarpą, arba pagal bendras sąlygas, dėl kurių socialiniai partneriai susitarė, ir tai numatyta kolektyvinėje sutartyje;

13.2. mobiliesiems kelių transporto darbuotojams, vairuojantiems komandomis, sėdėjimo (buvimo) šalia vairuotojo arba miegamojoje vietoje laikas, kai transporto priemonė juda, laikomas kitu buvimo darbo vietoje laiku.

14. Mobiliesiems kelių transporto darbuotojams nustatoma ši darbo ir poilsio laiko trukmė bei jų apskaita:

14.1. Vidutinis savaitės darbo laikas neturi viršyti 48 valandų. Maksimali savaitės darbo laiko trukmė gali būti pailginta iki 60 valandų tik tada, kai per 4 mėnesius neviršijama vidutiniškai 48 darbo valandų per savaitę. Tuo atveju, kai, vadovaujantis Darbo kodekso VI skyriaus Septintojo skirsnio nuostatomis, sudaroma darbo keliems darbdaviams sutartis, darbo pas skirtingus darbdavius laikas yra sumuojamas (jeigu nėra sutarta, kad darbuotojo darbo laikas neskirstomas kiekvienam darbdaviui atskirai) nepažeidžiant maksimalios 60 valandų savaitės darbo laiko trukmės. Tuo atveju, kai darbdavys raštu paprašo mobiliojo kelių transporto darbuotojo atsiskaityti už darbo pas kitą darbdavį laiką, mobilusis kelių transporto darbuotojas tokią informaciją pateikia raštu.

14.2. Nepažeidžiant reglamente (EB) Nr. 561/2006 (kai jis netaikomas – AETR susitarime) nustatyto apsaugos lygio, mobilieji kelių transporto darbuotojai be pertraukos gali dirbti ne ilgiau kaip 6 valandas. Jeigu darbo valandų suma sudaro 6–9 valandas, į darbo laiką turi būti įterpiama mažiausiai 30 minučių pertrauka, o jeigu darbo valandų suma viršija 9 valandas, – mažiausiai 45 minučių pertrauka. Pertraukas galima padalyti į laiko tarpus, kurių kiekvienas trunka mažiausiai 15 minučių.

14.3. Mokiniais ir stažuotojams taikomos tos pačios nuostatos dėl poilsio laiko kaip ir kitiems mobiliesiems kelių transporto darbuotojams, laikantis reglamento (EB) Nr. 561/2006 (kai jis netaikomas – AETR susitarimo) nuostatų.

14.4. Kai atliekamas naktinis darbas, kasdienis darbo laikas negali viršyti 10 valandų per kiekvieną 24 valandų laikotarpį.

14.5. Darbas nakties laiku apmokamas pagal Darbo kodekso nuostatas. Kompensacija (didesnis apmokėjimas, papildomas poilsio laikas ir kita) už nakties darbą gali būti skiriama pagal kolektyvines sutartis, darbdavių ir darbuotojų susitarimus, jeigu tai nekelia grėsmės kelių eismo saugai.

15. Dėl objektyvių ar techninių priežasčių arba priežasčių, susijusių su darbo organizavimu, kolektyvinėse sutartyse arba socialinių partnerių susitarimuose gali būti numatyta nukrypimų nuo Darbo ir poilsio laiko ypatumų 14.1, 14.4 ir 14.5 papunkčių reikalavimų, jeigu buvo konsultuotasi su suinteresuotų darbdavių ir darbuotojų atstovais ir dedamos pastangos skatinti visas tinkamas socialinio dialogo formas. Jeigu taikoma išlyga Darbo ir poilsio laiko

ypatumų 14.1 papunkčiui, skaičiuojant maksimalų (vidutiniškai 48 valandų) savaitės darbo laiką, negalima nustatyti termino trukmės, viršijančios 6 mėnesius.

16. Mobilieji kelių transporto darbuotojai privalo būti informuojami apie atitinkamus reikalavimus, darbo tvarkos taisykles ir darbdavių ir darbuotojų atstovų susitarimus, ypač kolektyvines sutartis, sudarytas pagal Darbo ir poilsio laiko ypatumus nepažeidžiant Darbo kodekso 44 straipsnio 4 dalies nuostatų.

17. Vairuotojų, vairuojančių reglamento (EB) Nr. 561/2006 2 straipsnyje apibrėžtas transporto priemones, vairavimo ir poilsio režimą nustato reglamentas (EB) Nr. 561/2006, tačiau šis režimas netaikomas reglamento (EB) Nr. 561/2006 13 straipsnio 1 dalies a–d ir f–p punktuose nurodytam vežimui kelių transporto priemonėmis.

18. Kelių transporto priemonių, išskyrus tas, kurioms netaikomas reglamentas (EB) Nr. 561/2006, vairuotojų darbo laiko apskaitai turi būti naudojama viena iš šių priemonių:

18.1. registravimo įranga – tachografai;

18.2. eismo tvarkaraščiai, sudaryti vadovaujantis reglamento (EB) Nr. 561/2006 16 straipsniu, ir vairuotojo darbo (pamainų) grafikas (jeigu keleiviai vežami reguliariais reisais Lietuvos Respublikos teritorijoje ir autobusuose neįrengti tachografai);

18.3. identifikavimo kortelės, naudojamos darbo ir poilsio laiko apskaitai skaitmeniniuose tachografuose, išduodamos Valstybinės kelių transporto inspekcijos prie Susisiekimo ministerijos viršininko nustatyta tvarka.

19. Darbdaviai privalo užtikrinti, kad kelių transporto priemonių, kurioms netaikomos reglamento (EB) Nr. 561/2006 nuostatos, vairuotojai vairuojamoje transporto priemonėje turėtų savo darbo (pamainų) grafiko egzempliorių.

III SKYRIUS

DARBO IR POILSIO LAIKO YPATUMAI GELEŽINKELIŲ TRANSPORTE, KAI NETEIKIAMOS TARPVALSTYBINĖS PASLAUGOS

20. Darbo ir poilsio laiko ypatumai geležinkelio transporto įmonėse, kai neteikiamos tarpvalstybinės paslaugos, parengti vadovaujantis 2003 m. lapkričio 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/88/EB dėl tam tikrų darbo laiko organizavimo aspektų.

21. Darbo ir poilsio laiko ypatumai taikomi šiems geležinkelio transporto darbuotojams:

21.1. mobiliesiems geležinkelio transporto darbuotojams (mašinistams, valdantiems traukinius vietinio susisiekimo maršrutuose, taip pat darbuotojams, kontroliuojantiems tokių traukinių brigadų darbą, lydintiems ir saugantiems tokius traukinius ir vagonus, lydintiems ir prižiūrintiems refrižeratorinius vagonus-sekcijas, aptarnaujantiems keleivius, vykstančius tokiais traukiniais);

21.2. prižiūrintiems riedmenis; formuojantiems sąstatus; budintiems įvairiuose geležinkelio transporto įmonių padaliniuose ir namuose; tiesiogiai vadovaujantiems traukinių eismui, ryšių, automatikos, signalizacijos, informacinių sistemų ir elektros energijos tiekimo dispečerinių darbui ir tvarkantiems šiuos darbus; saugantiems geležinkelio objektus; dalyvaujantiems likviduojant avarijų, gaisrų, stichinių nelaimių padarinius;

21.3. dirbantiems galinėse ir tarpinėse stotyse (bilietų kasininkams ir kitiems).

22. Darbo ir poilsio laiko ypatumų 21 punkte nurodyti darbuotojai dirba pagal individualius darbo (pamainų) grafikus.

23. Darbuotojų, valdančių prekinis traukinius, lydinčių bei saugančių prekinis vagonus ir traukinius, darbo (pamainų) grafikai geležinkelio įmonės (vežėjo) ar geležinkelių infrastruktūros valdytojo nustatytais išimtiniais atvejais gali būti tikslinami ir duodami jiems susipažinti pasirašytinai ne vėliau kaip prieš parą.

24. Darbuotojams, nurodytiems Darbo ir poilsio laiko ypatumų 21.1 papunktyje, taikomi šie darbo ir poilsio laiko ypatumai:

24.1. Jiems (išskyrus darbuotojus, nurodytus Darbo ir poilsio laiko ypatumų 24.2 ir 24.3 papunkčiuose) nustatoma suminė darbo laiko apskaita, kurios apskaitinis laikotarpis – ne ilgesnis

kaip 6 mėnesiai, darbo dienos (pamainos) trukmė – ne ilgesnė kaip 12 valandų, maksimali savaitės darbo laiko trukmė vidutiniškai – 48 valandos.

24.2. Darbuotojų, aptarnaujančių keleivius traukiniuose, darbo laiko trukmė per parą – ne ilgesnė kaip 16 valandų, maksimali savaitės darbo laiko trukmė – 60 valandų. Poilsis turi būti suteikiamas specialiai tam skirtoje kupė.

24.3. Darbuotojams, lydintiems ir saugantiems prekinis traukinis ir vagonus, pamainos trukmė – ne ilgesnė kaip 24 valandos, tačiau jų savaitės darbo laikas neturi viršyti vidutiniškai 48 valandų, o poilsio tarp pamainų laikas privalo būti ne trumpesnis kaip 24 valandos.

24.4. Darbuotojai, valdantys traukinis, negali dirbti daugiau kaip 2 naktis paeiliui. Ši nuostata netaikoma darbuotojams, kurie vyksta iš gražos punktų pagrindinių depų kaip keleiviai.

24.5. Darbuotojų, kontroliuojančių traukinių brigadų darbą, parduodančių bilietus traukiniuose, darbo laiko (pamainos) trukmė gali būti nustatyta su ilgesne kaip 2 valandų pertrauka pailsėti ir pavalgyti.

24.6. Darbuotojams, grįžusiems iš reiso, poilsis suteikiamas už dirbtą laiką pagal darbo (pamainų) grafiką (neįskaitant poilsio reiso metu). Poilsio tarp reisų trukmė turi būti ne trumpesnė kaip 50 procentų dirbto laiko. Jeigu po reiso suteikti viso nustatyto poilsio laiko negalima, nepanaudotos poilsio valandos pridedamos prie poilsio, suteikiamo po vieno ar dviejų kitų reisų. Jeigu ir tada visas priklausantis poilsio laikas darbuotojui negali būti suteiktas, jis turi būti suteiktas Darbo ir poilsio laiko ypatumų 24.1 papunktyje nustatyto apskaitiniu laikotarpiu. Visais atvejais darbuotojams, valdantiems traukinis, poilsio tarp reisų trukmė negali būti trumpesnė kaip 12 valandų iš eilės.

24.7. Darbuotojų, lydinčių ir prižiūrinčių refrižeratorinius vagonus-sekcijas, savaitės nepertraukiamojo poilsio trukmė kelionės metu turi būti ne trumpesnė kaip 12 valandų.

24.8. Vasaros sezono metu (birželio–rugsėjo mėnesiai) darbuotojų, prižiūrinčių keleivinius traukinis, specialiuosius vagonus, aptarnaujančių keleivius traukiniuose, kontroliuojančių traukinių brigadų darbą ir parduodančių bilietus traukiniuose, savaitės nepertraukiamasis poilsio laikas gali būti sumažintas iki 50 procentų. Nepanaudotos poilsio valandos kompensuojamos suteikiant poilsį sezonui pasibaigus.

25. Darbo ir poilsio laiko ypatumų 21.2 papunktyje nurodytiems darbuotojams taikomi šie darbo ir poilsio laiko ypatumai:

25.1. Jiems (išskyrus darbuotojus, nurodytus Darbo ir poilsio laiko ypatumų 25.2 papunktyje) gali būti taikoma suminė darbo laiko apskaita, kurios apskaitinis laikotarpis – ne ilgesnis kaip 4 mėnesiai, darbo dienos (pamainos) trukmė – ne ilgesnė kaip 12 valandų, maksimali savaitės darbo laiko trukmė vidutiniškai – 48 valandos.

25.2. Darbuotojų, saugančių geležinkelio objektus, darbo laiko (pamainos) trukmė gali būti iki 24 valandų, darbo laikas per 7 dienų laikotarpį neturi viršyti vidutiniškai 48 valandų, o poilsio tarp pamainų laikas privalo būti ne trumpesnis kaip 24 valandos.

26. Darbo ir poilsio laiko ypatumų 21.3 papunktyje nurodytiems darbuotojams darbo laiko (pamainos) trukmė gali būti nustatyta su ilgesne kaip 2 valandų pertrauka pailsėti ir pavalgyti.

IV SKYRIUS

DARBO IR POILSIO LAIKO YPATUMAI GELEŽINKELIŲ TRANSPORTE, KAI TEIKIAMOS TARPVALSTYBINĖS PASLAUGOS

27. Darbo ir poilsio laiko ypatumai geležinkelių transporte, kai teikiamos tarpvalstybinės paslaugos dėl keleivių, bagažo ir (ar) krovinių vežimo, parengti vadovaujantis 2005 m. liepos 18 d. Tarybos direktyva 2005/47/EB dėl Europos geležinkelių bendrijos (CER) ir Europos transporto darbuotojų federacijos (ETF) susitarimo dėl mobiliųjų darbuotojų, teikiančių su sąveika susijusias tarpvalstybines paslaugas geležinkelių transporto sektoriuje, darbo sąlygų tam tikrų aspektų ir Europos transporto darbuotojų federacijos (ETF) ir Europos geležinkelių bendrijos (CER) susitarimu dėl mobiliųjų darbuotojų, teikiančių su sąveika susijusias tarpvalstybines paslaugas, darbo sąlygų tam tikrų aspektų (OL 2005 L 195, p. 18). Šios tarpvalstybinės paslaugos teikiamos turint saugos sertifikatą, išduotą pagal Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto kodekso

reikalavimus, ir saugos sertifikatą, išduotą pagal atitinkamos Europos Sąjungos valstybės narės nacionalinius reikalavimus. Šio skyriaus nuostatos taikomos mobiliesiems geležinkelių transporto darbuotojams, kurie teikia tarpvalstybines paslaugas (mašinistai (valdo traukos priemonę), darbuotojai, aptarnaujantys keleivius tarptautinio ar vietinio susisiekimo traukiniuose, kontroliuojantys traukinių brigadų darbą, lydintys ir saugantys tarptautinio ar vietinio susisiekimo traukinius ir vagonus, lydintys ir prižiūrintys refrižeratorinius vagonus-sekcijas) tarptautinio susisiekimo maršrutuose ilgiau kaip vieną valandą per pamainą (toliau – mobilieji geležinkelių transporto darbuotojai).

28. Darbo ir poilsio laiko ypatumai geležinkelių transporte, kai teikiamos tarpvalstybinės paslaugos:

28.1. Nakties pamaina geležinkelio transporto įmonėse trunka mažiausiai 3 darbo valandas nakties laiku.

28.2. Paros poilsis namie geležinkelio transporto įmonėse yra paros poilsis tarp darbo dienų (pamainų), kai mobilusis geležinkelių transporto darbuotojas ilsisi savo gyvenamojoje vietoje.

28.3. Paros poilsis reiso metu geležinkelio transporto įmonėse yra paros poilsis tarp darbo dienų (pamainų), kai mobilusis geležinkelių transporto darbuotojas neturi galimybės ilsėtis savo gyvenamojoje vietoje.

28.4. Reisas geležinkelio transporte yra traukinio vykimas iš nustatyto punkto į paskirties vietą (stotį, depą, tarpstotį ar privažiuojamąjį kelią).

28.5. Traukos priemonės valdymo trukmė geležinkelio transporte yra pagal darbo dienos (pamainų) grafiką numatytas darbo laikas, kai mašinistas atsako už traukos priemonės valdymą, išskyrus laiką traukos priemonei priimti, parengti ar perduoti. Į šį laiką įtraukiamos suplanuotos pertraukos, per kurias mašinistas yra atsakingas už traukos priemonę.

29. Mobiliesiems geležinkelių transporto darbuotojams taikomi šie darbo ir poilsio laiko ypatumai:

29.1. dirba pagal individualius darbo (pamainų) grafikus;

29.2. paprastai darbo (pamainų) grafikai paskelbiami prieš 5 darbo dienas iki šių grafikų įsigaliojimo. Darbo (pamainų) grafikai geležinkelio įmonės (vežėjo) ar geležinkelių infrastruktūros valdytojo nustatytais atvejais gali būti tikslinami ir mobiliesiems geležinkelių transporto darbuotojams duodami susipažinti pasirašytinai ne vėliau kaip prieš parą iki šių patikslinimų įsigaliojimo;

29.3. suminis darbo laiko apskaitos laikotarpis – ne ilgesnis kaip 6 mėnesiai, darbo dienos (pamainos) trukmė – ne ilgesnė kaip 12 valandų, maksimali savaitės darbo laiko trukmė vidutiniškai – 48 valandos;

29.4. paros poilsis namie turi trukti ne mažiau kaip 12 valandų iš eilės per 24 valandas;

29.5. kartą per 7 dienas paros poilsis namie gali būti sutrumpintas iki 9 valandų. Tokiu atveju sutrumpinto paros poilsio namie ir 12 valandų skirtumas valandomis pridedamas prie artimiausios paros poilsio namie (sutrumpintas paros poilsis negali būti skiriamas tarp dviejų paros poilsio laikotarpių reiso metu);

29.6. paros poilsis reiso metu trunka ne mažiau kaip 8 valandas iš eilės per 24 valandas;

29.7. geležinkelio įmonių (vežėjų) ir geležinkelių infrastruktūros valdytojų vadovai pasirūpina patogių mobiliųjų darbuotojų apgyvendinimu, kai suteikiamas paros poilsis reiso metu;

29.8. po paros poilsio reiso metu mobiliesiems darbuotojams, sugrįžusiems iš reiso, turi būti suteikiamas paros poilsis namie;

29.9. mobiliesiems geležinkelių transporto darbuotojams, grįžusiems iš reiso, paros poilsis namie suteikiamas už dirbtą laiką pagal darbo (pamainų) grafiką (neįskaitant paros poilsio reiso metu). Jeigu po reiso suteikti viso nustatyto poilsio laiko negalima, nepanaudotos poilsio valandos pridedamos prie poilsio, suteikiamo po vieno ar dviejų kitų reisų. Jeigu ir tada visas priklausantis poilsio laikas mobiliam darbuotojui negali būti suteiktas, jis turi būti suteiktas per Darbo ir poilsio laiko ypatumų 29.3 papunktyje nustatytą apskaitinį laikotarpį;

29.10. mobiliesiems geležinkelių transporto darbuotojams per 7 dienas skiriamas 24 valandų savaitės nepertraukiamasis poilsis, prie kurio pridamas Darbo ir poilsio laiko ypatumų 29.4 papunktyje nurodytas 12 valandų paros poilsis namie;

29.11. mobiliesiems geležinkelių transporto darbuotojams kasmet skiriami 104 dvidešimt keturių valandų trukmės poilsio laikotarpiai, įskaitant 52 dvidešimt keturių valandų trukmės savaitės poilsio laikotarpius; iš jų 12 dvigubo poilsio laikotarpių (48 valandos, prie kurių pridama 12 valandų paros poilsio), į kuriuos turi būti įtraukti šeštadieniai ir sekmadieniai, ir 12 dvigubo poilsio laikotarpių (48 valandos, prie kurių pridama 12 valandų paros poilsio), į kuriuos nebūtina įtraukti šeštadienių ir sekmadienių.

30. Mašinistams nustatoma:

30.1. traukos priemonės valdymo trukmė per 2 savaites negali viršyti 80 valandų;

30.2. traukos priemonės valdymo trukmė neturi viršyti 9 valandų dienos pamainos metu ir 8 valandų nakties pamainos metu tarp dviejų paros poilsio laikotarpių;

30.3. mašinistas negali dirbti daugiau kaip 2 naktis paeiliui;

30.4. paros poilsio tarp reisų trukmė namuose mašinistams negali būti trumpesnė kaip 12 valandų iš eilės;

30.5. jeigu mašinisto darbo laikas trunka nuo 6 iki 8 valandų, darbo dienos (pamainos) metu turi būti suteikiama ne trumpesnė kaip 30 minučių pertrauka pailsėti ir pavalgyti, kuria turi būti pasinaudojama darbo (pamainos) metu, o jeigu mašinisto darbo laikas yra daugiau kaip 8 valandos – darbo (pamainos) laiku turi būti suteikiama ne trumpesnė kaip 45 minučių pertrauka pailsėti ir pavalgyti. Dalis pertraukos turi būti suteikiama tarp trečios ir šeštos darbo valandos. Traukiniams vėluojant, darbo dienos (pamainos) metu numatytos pertraukos pailsėti ir pavalgyti gali būti atitinkamai patikslintos;

30.6. jeigu traukos priemonė valdoma dviejų mašinistų, Darbo ir poilsio laiko ypatumų 30.5 papunkčio nuostatos gali būti netaikomos;

30.7. darbo ir poilsio laiko ypatumai, nustatyti Darbo ir poilsio laiko ypatumų 29 punkte, taikomi tiek, kiek darbo ir poilsio laiko ypatumų nenustato Darbo ir poilsio laiko ypatumų 30.1–30.6 papunkčių nuostatos.

V SKYRIUS

DARBO IR POILSIO LAIKO YPATUMAI CIVILINĖS AVIACIJOS ĮMONĖSE

31. Darbo ir poilsio laiko ypatumai civilinės aviacijos įmonėse parengti vadovaujantis 2012 m. spalio 5 d. Komisijos reglamento (ES) Nr. 965/2012, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 216/2008 nustatomi su orlaivių naudojimu skrydžiams susiję techniniai reikalavimai ir administracinės procedūros su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2014 m. balandžio 7 d. Komisijos reglamentu (ES) Nr. 379/2014, 8 straipsnio nuostatomis.

32. Darbo ir poilsio laiko civilinėje aviacijoje ypatumus reglamentuoja 1991 m. gruodžio 16 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 3922/91 dėl techninių reikalavimų ir administracinės tvarkos suderinimo civilinės aviacijos srityje (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 7 skyrius, 1 tomas, p. 348) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2008 m. rugpjūčio 20 d. Komisijos reglamentu (EB) Nr. 859/2008 (OL 2008 L 254, p. 1), III priedo Q skirsnis.

33. Civilinės aviacijos mobiliųjų darbuotojų tarnybinio skrydžio laiko, budėjimo ir darbo padaliniuose darbo laiko bendra trukmė – ilgiausias darbo laikas per metus – yra 2 000 valandų ir turi būti išdėstoma kuo tolygiau.

34. Atsižvelgiant į civilinės aviacijos paslaugų poreikį, priklausantį nuo metų laiko ir kitų aplinkybių, civilinės aviacijos mobiliesiems darbuotojams sudaromi darbo (pamainų) grafikai, su kuriais darbuotojai supažindinami prieš 7 dienas iki jų įsigaliojimo. Atsižvelgiant į civilinės aviacijos darbo specifiką, kolektyvinėse sutartyse gali būti numatyti kiti supažindinimo su darbo (pamainų) grafikais terminai.

35. Laisvos nuo tarnybinių skrydžių, budėjimo, darbo padaliniuose poilsio dienos suteikiamos taip:

35.1. kiekvieną kalendorinį mėnesį ne mažiau kaip 7 dienas namuose;

35.2. kiekvienais kalendoriniais metais ne mažiau kaip 96 dienos namuose.

36. Civilinės aviacijos mobiliesiems darbuotojams, taip pat darbuotojams, kurių darbas susijęs su orlaivių judėjimo tvarkaraščiu (darbuotojams, kurie aptarnauja skrydžius, keleivius, orlaivius: skrydžių valdymo vadovams, oro eismo saugumo technikams, kelionių palydovams ir kitiems), taikoma suminė darbo laiko apskaita, kurios apskaitinio laikotarpio trukmė – vieni metai.

VI SKYRIUS

DARBO IR POILSIO LAIKO YPATUMAI JŪRŲ TRANSPORTE

37. Darbo ir poilsio laiko ypatumai jūrų transporte parengti vadovaujantis 1999 m. birželio 21 d. Tarybos direktyva 1999/63/EB dėl Europos Bendrijos Laivų savininkų asociacijos (ECSA) ir Europos Sąjungos Transporto darbuotojų profesinių sąjungų federacijos (FST) sudaryto susitarimo dėl jūreivių darbo laiko organizavimo, 1999 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 1999/95/EB dėl jūrininkų darbo valandoms į Bendrijos uostus įplaukusiuose laivuose taikomų nuostatų įgyvendinimo ir taikomi Lietuvos Respublikos jūrų laivų registre įregistruotuose laivuose.

38. Įprastinė įgulos narių darbo valandų norma nustatoma remiantis 8 valandų darbo diena, dviem poilsio dienomis per savaitę ir poilsiu švenčių dienomis. Laivuose, kuriuose dirbama ir budima ištisą parą, įvedama suminė darbo laiko apskaita, kurios apskaitinis laikotarpis nustatomas kolektyvinėje sutartyje ir turi būti ne ilgesnis kaip vieni metai.

39. Už laivo įgulos narių darbo ir poilsio laiko nustatymą atsako laivo kapitonas.

40. Įgulos nariams turi būti garantuotas mažiausiai 10 valandų poilsis per parą ir mažiausiai 77 valandų poilsis per bet kurias 7 dienas. Paros poilsio laikotarpis gali būti padalytas ne daugiau kaip į 2 dalis, viena iš jų negali būti trumpesnė negu 6 valandos, o pertrauka tarp 2 paeilui einančių poilsio laikotarpių neturi viršyti 14 valandų. Keičiant darbo ir poilsio laiką, privalo būti užtikrinta pakankamai poilsio.

41. Lengvai prieinamoje vietoje turi būti iškabintas (paskelbtas) susisieki mo ministro arba jo įgaliotos institucijos nustatytos formos darbo jūroje ir jūrų uoste grafikas, kuriame prie kiekvienos pareigybės turi būti nurodytas minimalus poilsio valandų skaičius. Darbo laikas, viršijantis nustatytą 8 darbo valandų kasdienę darbo laiko trukmę, nepanaudotas kasdienio poilsio, savaitės poilsio laikas, poilsio ir švenčių dienų laikas sumuojamas ir kompensuojamas įgulos nariams Darbo ir poilsio laiko ypatumų 5 punkte nustatyta tvarka, laivui sugrįžus į Klaipėdos valstybinį jūrų uostą arba pakeitus įgulą kituose jūrų uostuose. Darbo jūroje ir jūrų uoste grafikai sudaromi lietuvių, anglų ir laivo darbo kalba.

42. Kad būtų laikomasi Darbo ir poilsio laiko ypatumų 38 ir 40 punktų nuostatų, turi būti daromi įrašai apie įgulos narių kasdienio poilsio valandas. Įgulos nariui paprašius išduodamas įrašų apie jo dirbtą laiką nuorašas, kurį pasirašo kapitonas arba kapitono įgaliotas asmuo ir pats įgulos narys. Standartinę įrašų apie įgulos narių kasdienio poilsio valandas formą, jų darymo periodiškumo ir saugojimo laive tvarką nustato susisieki mo ministras arba jo įgaliota institucija. Įrašai turi būti daromi lietuvių, anglų ir laivo darbo kalba. Laive taip pat privalo būti Darbo ir poilsio laiko ypatumai ir kolektyvinė sutartis, kurie turi būti paskelbiami viešai.

43. Laivo kapitono pavedimu kiekvienas laivo įgulos narys privalo atlikti reikiamos trukmės (kad ir kiek tai truktų) avarinį, avralinį ar kokį kitą darbą, jeigu to reikia laivo, laive esančių žmonių ar krovinio saugumui užtikrinti arba pagalbai kitiems skęstantiems laivams ar žmonėms suteikti. Šiais darbais laikomi:

43.1. avariniai darbai, susiję su žmonių, laivo ir krovinio gelbėjimu (taip pat pagalba kitiems laivams nelaimės atveju);

43.2. avraliniai darbai:

43.2.1. atsiradę dėl audringo oro ar įspėjimo apie audrą: papildomas krovinių pritvirtinimas, burių ir tentų pakėlimas ir nuleidimas, papildomas švartavimosi lynų padavimas, laivo nuplukdymas į saugią vietą, pasirengimas saugiam laivo stovėjimui ar darbui, laivo plaukimas siaurumomis ir kiti darbai, priklausantys nuo susidariusių aplinkybių;

43.2.2. susiję su laivo įplaukimu į jūrų uostą ir išplaukimu iš jo, laivo priešvartavimu ir atšvartavimu uoste;

43.2.3. laivo priėmimas ir perdavimas, pastatymas į doką ir išplukdymas iš jo, švartavimosi ir plaukimo bandymai po remonto.

44. Atliekant Darbo ir poilsio laiko ypatumų 43.1 papunktyje nurodytus darbus, laivo kapitonas gali laikinai sustabdyti darbo jūroje ir jūrų uoste grafiko taikymą, kol vykdomi minėti darbai. Šiuos darbus atlikus, kapitonas užtikrina, kad kuo greičiau visiems įgulos nariams, kurie dirbo pagal darbo jūroje ir jūrų uoste grafiką numatytu poilsio metu, būtų suteikta pakankamai poilsio. Atliekant Darbo ir poilsio laiko ypatumų 43.2 papunktyje nurodytus darbus pagal darbo jūroje ir jūrų uoste grafiką laisvu nuo budėjimo ar darbo metu, dirbtas laikas sumuojamas ir kompensuojamas įgulos nariams Darbo ir poilsio laiko ypatumų 5 punkte nustatyta tvarka, laivui sugrįžus į Klaipėdos valstybinį jūrų uostą arba pakeitus įgulą kituose jūrų uostuose.

45. Kai laivas remontuojamas arba dėl kitokių priežasčių stovi jūrų uoste, įgulos nariams gali būti nustatomas visos paros darbo jūroje ir jūrų uoste grafikas, jeigu tai numatyta kolektyvinėje sutartyje.

46. Laivo stovėjimo uoste ir (ar) remonto metu įgulos nariams gali būti suteikiamos poilsio dienos (laisvadieniai) už anksčiau nepanaudotas poilsio dienas. Įgulos narių darbo jūroje ir jūrų uoste grafikai turi atitikti uosto arba remonto gamyklos darbų grafikus.

47. Uosto krovos darbų įmonių darbuotojams, atliekantiems krovimo ir aptarnavimo, krovinių transportavimo, ekspedijavimo ir sandėliavimo operacijas, krovinių perkrovimo į jūrų ir kitokį transportą darbus, taip pat kitiems darbuotojams, atliekantiems šiuos darbus (vyriausiesiems stividorams, stividorams, siurvejeriams (krovinių inspektoriams), dokininkams mechanizatoriams, kranininkams), kranų mechanizacijos dirbtuvių, energijos jėgainių, šaldymo cechų, kitų laivų krovos ir perkėlos tarnybų darbuotojams leidžiama nustatyti iki 12 valandų darbo trukmę, taikant suminę darbo laiko apskaitą, kurios apskaitinis laikotarpis nustatomas kolektyvinėse sutartyse.

VII SKYRIUS

DARBO IR POILSIO LAIKO YPATUMAI VIDAUS VANDENŲ TRANSPORTE

48. Darbo ir poilsio laiko ypatumai vidaus vandenų transporte parengti vadovaujantis 2003 m. lapkričio 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/88/EB dėl tam tikrų darbo laiko organizavimo aspektų ir 2014 m. gruodžio 19 d. Tarybos direktyva 2014/112/ES, kuria įgyvendinamas Europos baržų sąjungos (EBS), Europos laivavedžių organizacijos (ELO) ir Europos transporto darbuotojų federacijos (ETF) sudarytas Europos susitarimas dėl tam tikrų vežimo vidaus vandens keliais sektoriaus darbo laiko organizavimo aspektų.

49. Susisiekimo ministras tvirtina vidaus vandenų laivų įgulų minimalios sudėties reikalavimus, atsižvelgdamas į įgulų darbo ir poilsio režimus. Visiems laivo įgulos nariams nepertraukiamasis paros poilsis suteikiamas atsižvelgiant į vidaus vandenų laivų eksploatacijos režimus. Maksimali vidaus vandenų transporto priemonių mobiliųjų darbuotojų (laivo įgulos) darbo dienos trukmė kartu su pertrauka pailsėti ir pavalgyti negali būti ilgesnė kaip 14 valandų per parą ir 72 valandos per 7 dienų laikotarpį. Ilgiausias savaitės darbo laikas naktį yra 42 valandos per 7 dienų laikotarpį. Darbo laikas, viršijantis nustatytą darbo laiko trukmę, nepanaudotas kasdienio poilsio, savaitės poilsio laikas, poilsio ir švenčių dienų laikas sumuojamas ir kompensuojamas Darbo ir poilsio laiko ypatumų 5 punkte nustatyta tvarka. Už laivo įgulos narių darbo ir poilsio laiko nustatymą atsako laivo kapitonas.

50. Vidaus vandenų transporto mobiliesiems darbuotojams ir darbuotojams, tiesiogiai susijusiems su laivų eismu ir jų aptarnavimu (jūrų uostų, prieplaukų, krovimo punktų darbuotojams), nustatoma 6 dienų darbo savaitė, viena poilsio diena ir įvedama suminė darbo laiko apskaita, kurios apskaitinis laikotarpis nustatomas kolektyvinėje sutartyje ir turi būti ne ilgesnis kaip vieni metai. Laivui plaukiant, įgulos nariams turi būti garantuojamas mažiausiai 10 valandų poilsis per parą ir mažiausiai 84 valandų poilsis per 7 dienų laikotarpį. Šis paros poilsis gali būti padalytas ne daugiau kaip į 2 dalis, viena iš jų negali būti trumpesnė kaip 6 valandos, o pertrauka tarp 2 paeiliui einančių poilsio laikotarpių neturi viršyti 14 valandų.

51. Darbo (pamainų) grafikai turi būti iškabinti (paskelbti) viešai laive lengvai prieinamoje vietoje. Laivo įgulos narių dirbtas laikas žymimas apskaitos žiniaraščiuose, kuriuose nurodomas laivo pavadinimas, darbuotojo vardas ir pavardė, atsakingo laivavedžio vardas ir pavardė, data, darbo ar poilsio diena, dienos darbo ar poilsio pradžia ir pabaiga. Ne vėliau kaip iki kito mėnesio pabaigos darbdavys arba jo atstovas ir darbuotojas kartu patikrina ir patvirtina šiuos įrašus. Darbuotojams įteikiama su jais susijusių patvirtintų įrašų kopija. Darbuotojai šias kopijas saugo vienus metus. Laive apskaitos žiniaraščiai saugomi iki apskaitinio laikotarpio pabaigos.

52. Laivo kapitonas turi teisę reikalauti, kad laivo įgulos narys atliktų reikiamos trukmės (kad ir kiek tai truktų) avarinį (Darbo ir poilsio laiko ypatumų 43.1 papunktis), avralinį (Darbo ir poilsio laiko ypatumų 43.2 papunktis) ar kokį kitą darbą, jeigu to reikia laivo, laive esančių žmonių ar krovinio saugumui užtikrinti arba kad būtų suteikta pagalba kitiems skęstantiems laivams ar žmonėms.

53. Atliekant Darbo ir poilsio laiko ypatumų 52 punkte nurodytus darbus, laivo kapitonas gali laikinai sustabdyti darbo ir poilsio grafiko taikymą tol, kol vykdomi minėti darbai. Šiuos darbus atlikus, kapitonas kuo greičiau užtikrina, kad visiems įgulos nariams, kurie dirbo pagal darbo ir poilsio grafiką numatytu poilsio metu, būtų suteikta pakankamai poilsio.

VIII SKYRIUS

DARBO IR POILSIO LAIKO YPATUMAI ŽVEJYBOS LAIVUOSE

54. Darbo ir poilsio laiko ypatumai žvejybos laivuose parengti vadovaujantis 2003 m. lapkričio 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/88/EB dėl tam tikrų darbo laiko organizavimo aspektų, 2016 m. gruodžio 19 d. Tarybos direktyva (ES) 2017/159, kuria įgyvendinamas 2012 m. gegužės 21 d. Europos Sąjungos žemės ūkio kooperatyvų konfederacijos (COGECA), Europos transporto darbuotojų federacijos (ETF) ir Nacionalinių žvejybos įmonių organizacijų Europos Sąjungos asociacijos („Europêche“) sudarytas Susitarimas dėl 2007 m. Tarptautinės darbo organizacijos konvencijos dėl darbo žvejybos sektoriuje įgyvendinimo.

55. Kai žvejybos laivai yra jūroje, visos kalendorinės dienos (įskaitant poilsio ir švenčių dienas) laikomos darbo dienomis. Įgulos nariams nustatoma 8 valandų darbo diena. Laivo tarnybų darbuotojams, esant gamybiniam būtinumui (laivavedyba, laivo mašinų skyriaus priežiūra, žvejybos įrenginių priežiūra ir kiti darbai), nustatomas budėjimas (darbas) 3 pamainomis. Už laivo įgulos narių darbo ir poilsio laiko nustatymą atsako laivo kapitonas.

56. Laivuose, kuriuose dirbama ir budima ištisą parą, įvedama suminė darbo laiko apskaita, kurios apskaitinis laikotarpis ne ilgesnis kaip vieni metai. Darbo ir budėjimo grafikas laive sudaromas taip, kad būtų garantuotas mažiausiai 10 valandų poilsis per parą ir mažiausiai 77 valandų poilsis per 7 dienų laikotarpį. Šis paros poilsis gali būti padalytas ne daugiau kaip į 2 dalis, viena iš jų negali būti trumpesnė kaip 6 valandos, o pertrauka tarp 2 paeilui einančių poilsio laikotarpių neturi viršyti 14 valandų.

57. Darbo (pamainų) grafikai turi būti iškabinti (paskelbti) viešai laive lengvai prieinamoje vietoje. Dirbtas laikas žymimas apskaitos žiniaraščiuose, o darbo laikas, viršijantis nustatytą darbo laiko trukmę, nepanaudotas kasdienio poilsio, savaitės poilsio laikas, poilsio ir švenčių dienų laikas sumuojamas ir kompensuojamas Darbo ir poilsio laiko ypatumų 5 punkte nustatyta tvarka, laivo įgulai sugrįžus į uostą.

58. Laivo kapitonas turi teisę reikalauti, kad laivo įgulos narys atliktų reikiamos trukmės (kad ir kiek tai truktų) avarinį darbą (Darbo ir poilsio laiko ypatumų 43.1 papunktis), avralinį darbą (Darbo ir poilsio laiko ypatumų 43.2 papunktis), taip pat darbą, susijusį su žūklės sąlygomis, ar kokį kitą darbą, jeigu to reikia laivo, laive esančių žmonių ar krovinio saugumui užtikrinti arba kad būtų suteikta pagalba kitiems skęstantiems laivams ar žmonėms.

59. Atliekant Darbo ir poilsio laiko ypatumų 58 punkte nurodytus darbus, laivo kapitonas gali laikinai sustabdyti darbo ir poilsio grafiko taikymą tol, kol vykdomi minėti darbai. Šiuos darbus atlikus, kapitonas kuo greičiau užtikrina, kad visiems įgulos nariams, kurie dirbo pagal darbo ir poilsio grafiką numatytu poilsio metu, būtų suteikta pakankamai poilsio.

60. Didelių, vidutinių ir mažų laivų įguloms numatoma pakankamai poilsio užsienio jūrų uostuose (poilsio trukmė – ne mažiau kaip 3 paros).

61. Į maksimalią darbo trukmę jūroje negali būti įskaitomas laikas, kurį laivas stovi užsienio jūrų uoste ir atlieka remonto ar kitus su gamybos procesu nesusijusius darbus, nurodytus kolektyvinėje sutartyje.

62. Kol laivas remontuojamas gamykloje (taip pat kai vykdomas tarpinis remontas), stovi ir jam atliekami kiti darbai, įgulos nariams gali būti suteikiamos poilsio dienos (laisvadieniai) už anksčiau nepanaudotą poilsį.

IX SKYRIUS

ELEKTRONINIŲ RYŠIŲ IR PAŠTO DARBUOTOJŲ DARBO IR POILSIO LAIKO YPATUMAI

63. Elektroninių ryšių operatorių ir elektroninių ryšių paslaugų teikėjų darbuotojams (technikams, inžinieriams, elektromonteriams, elektromechanikams, telefonistams, dispečeriams, radijo ir televizijos stočių, radijo relinių stočių, radijo stočių ir tarnybų bei mobilaus aptarnavimo grupių inžinieriams, elektromechanikams, elektromonteriams ir kitiems darbuotojams, kurių darbas susijęs su elektroninių ryšių paslaugų nepertraukiamu teikimu, telekomunikacijų įrenginių priežiūra ir remontu) gali būti taikoma suminė darbo laiko apskaita, kurios apskaitinis laikotarpis – iki 4 mėnesių, jeigu kitaip nenumatyta kolektyvinėje sutartyje, ir gali būti nustatoma maksimali darbo dienos (pamainos) trukmė (kartu su pertrauka pailsėti ir pavalgyti) iki 12 valandų per parą. Vardiniai šių darbuotojų darbo (pamainų) grafikai paskelbiami viešai ne vėliau kaip prieš 2 savaites iki šių grafikų įsigaliojimo.

64. Pašto darbuotojams gali būti taikoma suminė darbo laiko apskaita, kaip nustatyta Darbo ir poilsio laiko ypatumų 63 punkte.

X SKYRIUS

DARBO IR POILSIO LAIKO YPATUMAI ŽEMĖS ŪKIO, DURPIŲ KASIMO IR GRŪDŲ PERDIRBIMO ĮMONĖSE

Pakeistas skyriaus pavadinimas:

Nr. [715](#), 2018-07-18, paskelbta TAR 2018-07-25, i. k. 2018-12392

65. Žemės ūkio įmonių darbuotojai, dirbantys augalininkystės darbus, taip pat šių įmonių žemės ūkio technikos remonto dirbtuvių, iš jų automobilių transporto remonto dirbtuvių, sandėlių ir agroserviso paslaugas teikiančių įmonių darbuotojai darbymečiu (per sėją, prižiūrint pasėlius, ruošiant pašarus, nuimant derlių, ariant pūdymus ir dirbant kitus darbus) gali dirbti ilgiau kaip 8 valandas per dieną, bet ne daugiau kaip 12 valandų (kartu su papildomomis ir specialiosiomis pertraukomis, įskaitomomis į darbo laiką). Šioje veikloje gali būti taikoma suminė darbo laiko apskaita, kurios apskaitinis laikotarpis – iki vienu metų.

66. Durpių kasimo įmonių darbuotojams ir grūdų perdirbimo įmonių darbuotojams, kurie dirba su grūdų tvarkymu bei apdorojimu susijusius darbus, gali būti įvedama suminė darbo laiko apskaita, kurios apskaitinis laikotarpis – iki vienu metų. Per apskaitinį laikotarpį negali būti dirbama vidutiniškai ilgiau kaip 48 valandas per savaitę ir 12 valandų per darbo dieną (pamainą).

Punkto pakeitimai:

Nr. [715](#), 2018-07-18, paskelbta TAR 2018-07-25, i. k. 2018-12392

67. Darbuotojų, nurodytų Darbo ir poilsio laiko ypatumų 65 ir 66 punktuose, darbo laiko trukmė per apskaitinį laikotarpį neturi viršyti metinio darbo valandų skaičiaus, apskaičiuoto pagal 40 valandų darbo savaitės trukmę. Jiems priklausantis nepanaudotas poilsio laikas turi būti suteiktas pasibaigus darbymečiui ir kompensuojamas Darbo ir poilsio laiko ypatumų 5 punkte nustatyta tvarka.

XI SKYRIUS

DARBO IR POILSIO LAIKO YPATUMAI GYDYMO BEI SOCIALINĖS GLOBOS, ŠVIETIMO ĮSTAIGOSE

68. Gydyimo bei socialinės globos įstaigų darbuotojams gali būti taikoma suminė darbo laiko apskaita, kurios apskaitinis laikotarpis – iki 4 mėnesių, jeigu kitaip nenumatyta kolektyvinėje sutartyje, ir gali būti nustatoma maksimali darbo dienos (pamainos) trukmė iki 12 valandų per parą.

69. Gydyimo bei socialinės globos, švietimo įstaigų, dirbančių nepertraukiamu budėjimo režimu, darbuotojams, budėtojams patalpose gali būti taikoma suminė darbo laiko apskaita, kurios apskaitinis laikotarpis – iki 4 mėnesių, jeigu kitaip nenumatyta kolektyvinėje sutartyje, ir gali būti nustatoma maksimali dienos (pamainos) trukmė iki 24 valandų per parą. Šių darbuotojų vidutinis darbo laikas per 7 dienų laikotarpį neturi viršyti 48 valandų, o poilsio tarp darbo dienų laikas privalo būti ne trumpesnis kaip 24 valandos.

70. Kai aukštosios mokyklos dėstytojai yra ir sveikatos priežiūros įstaigos darbuotojai (gydytojai) ir dirba pagal dvi darbo sutartis (aukštojoje mokykloje ir sveikatos priežiūros įstaigoje), o jų tuo pačiu metu atliekamas darbas apima skirtingose darbo sutartyse numatytų darbo funkcijas, t. y. kai teikiamos sveikatos priežiūros paslaugos (pacientų vizitacijos, pacientų sveikatos būklės aptarimai, konsiliumai, operacijų, procedūrų ar tyrimų atlikimas ir kita) ir tuo pačiu metu atliekamas studentų, gydytojų rezidentų ar klausytojų praktinis mokomasis darbas, šių darbuotojų atliekamo darbo laikas gali sutapti.

Sutampantis faktiškai dirbtas laikas ir neatvykimai į darbą aukštosios mokyklos ir sveikatos priežiūros įstaigos nustatyta sutartine žyma (rodikliu) žymimi aukštojoje mokykloje ir sveikatos priežiūros įstaigoje apskaitos žiniaraščiuose.

XII SKYRIUS

DARBO IR POILSIO LAIKO YPATUMAI ENERGETIKOS ĮMONĖSE

71. Energetikos įmonių, dirbančių nepertraukiamu režimu, darbuotojams gali būti taikoma suminė darbo laiko apskaita, kurios apskaitinio laikotarpio trukmė – ne ilgesnė kaip vieni metai. Konkreti apskaitinio laikotarpio trukmė nustatoma darbo, kolektyvinėje sutartyse arba darbo tvarkos taisyklėse. Darbuotojų darbo laikas per 7 dienų laikotarpį neturi viršyti 48 valandų. Jei darbuotojams nustatoma 4 mėnesių ar trumpesnė apskaitinio laikotarpio trukmė, šių darbuotojų vidutinis darbo laikas per 7 dienų laikotarpį neturi viršyti 48 valandų.

Esant ekstremaliai padėčiai, kai nepertraukiamai veiklai užtikrinti būtina atlikti darbus ar siekiama užkirsti kelią nelaimėms, pavojams, avarijoms ar gaivalinėms nelaimėms arba likviduoti skubiai šalintinas jų pasekmes ir (ar) būtina užbaigti darbus ar pašalinti gedimus, dėl kurių būtų sutrikdytas energijos tiekimas, padaryta didelė žala, didelis darbuotojų skaičius turėtų nutraukti darbą ar sugestų medžiagos, produktai ar įrenginiai, energetikos įmonių, dirbančių nepertraukiamu režimu, darbuotojų darbo dienos (pamainos) trukmė gali būti iki 24 valandų per parą, kol bus pašalinti avarijos ar gedimų padariniai. Atlikus šiuos darbus, turi būti kuo greičiau užtikrinta, kad darbuotojams, kurie dirbo numatytu poilsio metu, būtų suteikta pakankamai poilsio.

Punkto pakeitimai:

Nr. [715](#), 2018-07-18, paskelbta TAR 2018-07-25, i. k. 2018-12392

XIII SKYRIUS

DARBO IR POILSIO LAIKO YPATUMAI KITOSE EKONOMINĖS VEIKLOS SRITYSE IR DARBŲ, KURIUOSE GALI BŪTI TAIKOMA IKI 24 VALANDŲ PER PARĄ DARBO LAIKO TRUKMĖ, SĄRAŠAS

72. Visų ekonominės veiklos sričių nepertraukiamai veikiančiose įmonėse ar nepertraukiamai veikiančiuose įmonių cechuose, baruose darbas gali būti organizuojamas iki 12 valandų per parą, išlaikant Darbo kodekse nustatytus reikalavimus dėl maksimalaus savaitės darbo laiko. Tuo atveju, kai keičiantis pamainoms nuo vienos pamainos pabaigos iki kitos pamainos

pradžios darbuotojams negali būti suteiktas 35 valandų trukmės savaitės nepertraukiamasis poilsis ir (ar) kasdienis 11 valandų nepertraukiamasis poilsis, kolektyvinėse sutartyse gali būti numatyta, kad darbuotojų, išskyrus asmenis iki 18 metų, savaitės nepertraukiamojo poilsio trukmė gali būti ne trumpesnė kaip 24 valandos, o kasdienio nepertraukiamojo poilsio trukmė – tokia, kad darbuotojas galėtų ilsėtis savo gyvenamojoje vietoje ne mažiau kaip 8 valandas. Nėščioms, neseniai pagimdžiusioms, krūtimi maitinančioms darbuotojoms, darbuotojams, auginantiems vaiką iki 3 metų, ir darbuotojams, kurie vieni augina vaiką iki 14 metų arba neįgalų vaiką iki 18 metų, savaitės nepertraukiamasis poilsis ir (ar) kasdienis 11 valandų nepertraukiamasis poilsis gali būti trumpinamas tik jų sutikimu.

73. Darbuotojams, nurodytiems Darbo ir poilsio laiko ypatumų 72 punkte, nepanaudoto savaitės nepertraukiamojo poilsio laikas ir (ar) nepanaudoto kasdienio nepertraukiamojo poilsio laikas sumuojami ir kompensuojami tokios pačios trukmės poilsio laiku (toliau – lygiavertis kompensuojamojo poilsio laikas) per kolektyvinėje sutartyje nustatytą laikotarpį. Nepanaudoto savaitės nepertraukiamojo poilsio laiko ir (ar) nepanaudoto kasdienio nepertraukiamojo poilsio laiko sumavimo laikotarpis turi būti ne ilgesnis kaip 6 mėnesiai.

74. Kolektyvinėse sutartyse gali būti nustatyti atvejai, kada mobiliesiems darbuotojams, kurių darbas susijęs su keleivių vežimu reguliariais reisais vietinio (miesto) susisiekimo maršrutais, esant jų raštiškam sutikimui:

74.1. taikant pertraukiamąjį darbo dienos režimą, kasdienio nepertraukiamojo poilsio tarp darbo dienų trukmė neturi būti trumpesnė kaip 9 valandos iš eilės;

74.2. pertrauka pailsėti ir pavalgyti suteikiama ne vėliau kaip po 6 darbo valandų. Jeigu darbo valandų suma sudaro 6–9 valandas, į darbo laiką turi būti įterpiama mažiausiai 30 minučių pertrauka, o jeigu darbo valandų suma viršija 9 valandas, – mažiausiai 45 minučių pertrauka. Pertraukas galima padalyti į laiko tarpsnius, kurių kiekvienas trunka mažiausiai 15 minučių.

75. Mobiliesiems darbuotojams iki 18 metų Darbo ir poilsio laiko ypatumų 74 punkto nuostatos netaikomos.

76. Darbdavys turi užtikrinti, kad mobiliesiems darbuotojams, nurodytiems Darbo ir poilsio laiko ypatumų 74 punkte, būtų suteiktas lygiavertis kompensuojamojo poilsio laikas arba išskirtiniais atvejais, kai dėl objektyvių priežasčių neįmanoma suteikti lygiavertio kompensuojamojo poilsio laiko, tokiems darbuotojams būtų suteikiama atitinkama apsauga, kurios tikslas yra darbuotojų poilsis, kolektyvinėse sutartyse nurodytomis sąlygomis.

77. Darbų, kuriems gali būti taikoma iki 24 valandų per parą darbo laiko trukmė, sąrašas:

77.1. budėjimas:

77.1.1. apsaugos darbuotojų;

77.1.2. sargų – įmonių, įstaigų ir organizacijų pastatuose, teritorijose, statybų aikštelėse;

77.1.3. stebint galimus miškų gaisrus;

77.1.4. prižiūrint sąvartynus;

77.1.5. įmonės civilinės saugos formuotės (gelbėjimo grupės) personalo, iš jų įmonės ugniagesių;

77.1.6. Valstybinės augalininkystės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos regioniniuose skyriuose ir Fitosanitarijos skyriaus pasienio kontrolės punktų fitosanitarijos postuose (poskyriuose) dirbančių pareigūnų;

77.1.7. veterinarijos gydytojų – pasienio kontrolės punktų veterinarijos postuose;

77.1.8. hidrometeorologijos tarnybos budinčiųjų specialistų (sinoptikų, asistentų, stebėtojų, meteorologų, hidrologų, technikų ir kitų darbuotojų, kurių darbas susijęs su hidrometeorologinės informacijos apdorojimu ir platinimu);

77.1.9. valstybinių aplinkos apsaugos inspektorių, vykdančių valstybinę aplinkos apsaugos ir gamtos išteklių naudojimo kontrolę;

77.1.10. Žuvininkystės tarnybos prie Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos žuvininkystės kontrolės pareigūnų ir kitų darbuotojų, kurių darbas susijęs su žuvų išteklių atkūrimu ir išsaugojimu;

77.1.11. Valstybinės kelių transporto inspekcijos prie Susisiekimo ministerijos pareigūnų, vykdančių valstybinę kelių transporto priemonių kontrolę;

77.2. budėjimas siekiant užtikrinti darbų ar teikiamų paslaugų tęstinumą ar šalinti objektų, įrenginių darbo sutrikimus, avarijas, kuriuos atlieka:

77.2.1. jūrų uosto budintys laivų kapitonai, laivų kapitonų padėjėjai, jūrų uosto locmanai, mechanikai, elektromechanikai, jūreiviai, motoristai, radistai, elektrikai, laivų šaldymo įrenginių mechanikai ir mašinistai;

77.2.2. jūrų uostų navigacinės įrangos aptarnavimo budintysis personalas (švyturius prižiūrintys darbuotojai, techniniai darbuotojai – budėjimo metu), koordinacinio gelbėjimo centro darbuotojai (kapitonai koordinatoriai, vyresnieji specialistai – ekstremalių gamtinių situacijų atvejais budėjimo metu);

77.2.3. oro uostų skrydžių reguliavimo personalas, navigacinės įrangos aptarnavimo budintysis personalas (radiolokatorius, radijo siųstuvus, fiksuoto ryšio tinklą, nuotolinio valdymo ir kitus įrenginius prižiūrintys inžinieriai ir technikai), paieškos ir gelbėjimo koordinacinio centro koordinatoriai – ekstremalių situacijų atvejais budėjimo metu;

77.2.4. radijo ir televizijos centrų, stočių bei visų rūšių telefoninio ryšio technologinę įrangą aptarnaujantis budintysis personalas, visų rūšių telefoninio ryšio budintys operatoriai;

77.2.5. visų rūšių energijos, gamtinių dujų gamybos, perdavimo, skirstymo ir tiekimo įmonių budintysis personalas, avarinių tarnybų personalas;

77.2.6. butų ūkio remonto ir eksploatavimo įmonių avarinių tarnybų budintysis personalas;

77.2.7. gatvių apšvietimo elektros tinklų dispečerinių tarnybų budintysis personalas;

77.2.8. vandens tiekimo įmonių, nuotekų valymo įrenginių budintysis personalas;

77.2.9. dispečerizuotų liftų budintys liftininkai ir liftų elektromechanikai;

77.2.10. katilinių mašinistai, kūrikai, operatoriai;

77.2.11. naftos ir dujų degalinių operatoriai (pardavėjai);

77.2.12. civilinės saugos įstaigų, radijo, televizijos centrų (stočių), pašto, telekomunikacijų, kelių priežiūros ir miestų komunalinio ūkio tarnybų budintysis personalas;

77.2.13. autobusų stočių, miestų taksi įmonių, jūrų ir oro uostų, priplaukų budintysis personalas, aptarnaujantis keleivius (kasininkai, dispečeriai, pamainos mechanikai, remonto dirbtuvių meistrai, administratoriai, bagažo saugojimo sandėlininkai, valytojai, kiti darbuotojai);

77.2.14. geležinkelio transporto objektų tvarkdariai, budėtojai, avarinių tarnybų darbuotojai;

77.2.15. naftos gamybos įmonių ir naftos produktų gamybos įmonių budintysis personalas, avarinių tarnybų personalas;

77.3. darbai (budėjimas) sveikatos priežiūros, socialinės globos, švietimo, poilsio įstaigose, kuriuos atlieka:

77.3.1. greitosios medicinos pagalbos tarnybų personalas (gydytojai, bendrosios praktikos slaugytojai ir bendruomenės slaugytojai, vairuotojai, vairuotojai – pagalbinais darbuotojai, paramedikai – vairuotojai, budintys automobilius aptarnaujantys mechanikai), ligoninių budintysis personalas, licencijuotų užkrečiamųjų ligų kontrolės ir profilaktikos sveikatos priežiūros įstaigų personalas (gydytojai epidemiologai ir jų padėjėjai, iš jų – medicininio karantino postų gydytojai epidemiologai ir jų padėjėjai, gydytojai parazitologai ir jų padėjėjai, laborantai mikrobiologai, medicinos entomologai, dezinfektologai, dezinfekuotojai ir kiti (esant užkrečiamosios (užkrečiamųjų) ligos (ligų) protrūkiui ar epidemijoms);

77.3.2. švietimo, socialinės globos, poilsio įstaigų budintysis personalas;

77.4. darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartį, budėjimas Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerijos, Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos, Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamento, Muitinės departamento prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, Kalėjimų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos įstaigose;

77.5. Lietuvos Respublikos Prezidentūroje, Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijoje, Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijoje, ministerijose, Lietuvos Respublikos Vyriausybės įstaigose, kitose valstybės ir savivaldybių institucijose bei įstaigose ar jų struktūriniuose padaliniuose arba juos aptarnaujančiose įmonėse, įstaigose ir organizacijose;

77.5.1. vairuotojų budėjimas patalpose laisvu nuo vairavimo laiku, jeigu nepertraukiamo vairavimo trukmė per parą neviršija 4,5 valandos, o bendra kasdienio vairavimo trukmė neviršija 9 valandų;

77.5.2. paskirtų budėti automobilius aptarnaujančių mechanikų, dispečerių ir pašto pasiuntinių (kurjerių) budėjimas;

77.6. Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijos administracijos padalinio, vykdančio užsienio ir vidaus politikos įvykių stebėseną, darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartį, budėjimas;

77.7. Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos padalinio, vykdančio nacionalinio elektroninių ryšių tinklų ir informacijos saugumo incidentų tyrimo veiklą, personalo budėjimas.

Papildyta priedu:

Nr. [534](#), 2017-06-28, paskelbta TAR 2017-06-30, i. k. 2017-11190

SUTRUMPINTO DARBO LAIKO NORMŲ IR APMOKĖJIMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Sutrumpinto darbo laiko normų ir apmokėjimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) nustato sutrumpinto darbo laiko normas ir apmokėjimo tvarką asmenims, kurių darbo pobūdis yra susijęs su didesne protine, emocine įtampa, šių darbų, profesijų ir pareigybių sąrašą ir sutrumpinto darbo laiko normas darbuotojams, dirbantiems darbo aplinkoje, kurioje įvertinus riziką nustatyta, kad sveikatai kenksmingų veiksmų dydžiai viršija darbuotojų saugos ir sveikatos teisės aktų leistinus dydžius (kiekius) ir techninėmis ar kitomis priemonėmis jų kiekio darbo aplinkoje sumažinti iki sveikatai nekenksmingų dydžių neįmanoma.

Aprašas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos darbo kodekso (toliau – Darbo kodeksas) 112 straipsnio 4 dalimi.

2. Aprašas taikomas visų rūšių ir ekonominės veiklos sričių, taip pat nuosavybės formų įmonėse, įstaigose bei organizacijose.

3. Apraše vartojamos sąvokos apibrėžtos Darbo kodekse ir Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatyme.

II SKYRIUS SUTRUMPINTO DARBO LAIKO NORMOS IR APMOKĖJIMO TVARKA ASMENIMS, KURIŲ DARBO POBŪDIS YRA SUSIJĘS SU DIDESNE PROTINE, EMOCINE ĮTAMPA, IR ŠIŲ DARBŲ, PROFESIJŲ IR PAREIGYBIŲ SĄRAŠAS

4. Nustatoma ne ilgesnė kaip 36 valandų darbo laiko norma per savaitę:

4.1. mokytojams, dirbantiems pagal bendrojo ugdymo, formaliojo profesinio mokymo ir neformaliojo švietimo programas;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [617](#), 2019-06-19, paskelbta TAR 2019-06-27, i. k. 2019-10399

4.2. auklėtojams, dirbantiems ikimokyklinio ugdymo įstaigose, bendrojo ugdymo mokyklose, vaikų socializacijos centruose, sutrikusio vystymosi kūdikių namuose;

4.3. logopedams, specialiesiems pedagogams, tiflopedagogams, surdopedagogams, dirbantiems ikimokyklinio ugdymo įstaigose, bendrojo ugdymo mokyklose, vaikų globos įstaigose;

4.4. dėstytojams, dirbantiems aukštosiose mokyklose;

4.5. koncertmeisteriams, akompaniatoriams, dirbantiems mokyklose, meninio ugdymo specialistams, dirbantiems ikimokyklinio ugdymo įstaigose ir vaikų globos įstaigose;

4.6. mokyklų socialiniams pedagogams.

5. Nustatoma 36 valandų darbo laiko norma per savaitę farmacijos specialistams, kai jų pareigybių aprašyme nurodyta viena ar kelios iš šių veiklos rūšių:

5.1. kontroliuoti (tirti) vaistų ir vaistinių medžiagų kokybę;

5.2. gaminti vaistus ir vaistines medžiagas;

5.3. pakuoti vaistus ir vaistines medžiagas;

5.4. priimti ir (ar) komplektuoti vaistus pagal užsakymus;

5.5. išduoti (parduoti) vaistus ir vaistines medžiagas vaistinėse.

6. Nustatoma 37 valandų darbo laiko norma per savaitę:

6.1. sveikatos priežiūros specialistams, teikiantiems skubiąją medicinos pagalbą, kai tai yra pagrindinė jų funkcija pagal pareigybės aprašymą;

6.2. sveikatos priežiūros specialistams, turintiems privalomą atitinkamos veiklos licenciją ir atliekantiems chirurgines operacijas ar dalyvaujantiems jas atliekant, kai tai yra pagrindinė jų funkcija pagal pareigybės aprašymą;

6.3. sveikatos priežiūros specialistams, dirbantiems asmens sveikatos priežiūros įstaigose su pacientais, kuriems taikoma priverstinė hospitalizacija, priverstinė diagnostika ar priverstinio gydymo priemonės, arba laisvės atėmimo vietų gydymo įstaigose, asmens sveikatos priežiūros įstaigose ir tarnybose, esančiose pataisos įstaigose ir areštinėse.

7. Sveikatos priežiūros specialistams, teikiantiems sveikatos priežiūros paslaugas, kartu su jais dirbantiems darbuotojams, kurie tiesiogiai aptarnauja pacientus arba dirba tomis pačiomis sąlygomis, nenurodytiems Aprašo 6 punkte, nustatoma 38 valandų darbo laiko norma per savaitę.

8. Kasdienė darbo laiko trukmė nustatoma pagal pasirinktą darbo laiko režimo rūšį.

9. Darbuotojams, nurodytiems Aprašo 4–7 punktuose (toliau – darbuotojai, dirbantys sutrumpintą darbo laiką), už sutrumpintą darbo laiką mokama kaip už visą darbo laiką.

10. Darbuotojams, dirbantiems sutrumpintą darbo laiką, taikomos Darbo kodekso II dalies IX skyriuje nustatytos darbo apmokėjimo nuostatos.

11. Darbuotojams, dirbantiems sutrumpintą darbo laiką, kurie dirba pagal išdirbio normas (kai apmokama pagal vienetinius įkainius), už laiką, kuriuo jų darbas buvo sutrumpintas, palyginti su visu darbo laiku, mokama pagal darbuotojui nustatytą valandinį atlygį (mėnesinę algą).

III SKYRIUS

SUTRUMPINTO DARBO LAIKO NORMOS DARBUOTOJAMS, DIRBANTIEMS DARBO APLINKOJE, KURIOJE ĮVERTINUS RIZIKĄ NUSTATYTA, KAD SVEIKATAI KENKSMINGŲ VEIKSNIŲ DYDŽIAI VIRŠIJA DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS NORMINIŲ TEISĖS AKTŲ LEISTINUS DYDŽIUS (KIEKIUS) IR TECHNINĖMIS AR KITOMIS PRIEMONĖMIS JŲ KIEKIO DARBO APLINKOJE SUMAŽINTI IKI SVEIKATAI NEKENKSMINGŲ DYDŽIŲ NEĮMANOMA

12. Nustatoma ne ilgesnė kaip 36 valandų darbo savaitės darbo laiko norma darbuotojams, dirbantiems darbo aplinkoje, kurioje įvertinus profesinę riziką cheminių darbo aplinkos veiksnių (iš jų kancerogenų ir mutagenų), fizikinių darbo aplinkos veiksnių ar ergonominių darbo aplinkos veiksnių dydžiai viršija darbuotojų saugos ir sveikatos norminiuose teisės aktuose nustatytus leistinus ribinius dydžius (kiekius) ir nėra galimybės techninėmis ar kitomis priemonėmis jų kiekio darbo aplinkoje sumažinti iki sveikatai nekenksmingų dydžių.

13. Įvertinus profesinę riziką ir nustačius, kad sveikatai kenksmingų veiksnių dydžiai darbo aplinkoje viršija darbuotojų saugą ir sveikatą norminiuose teisės aktuose nustatytus leistinus ribinius dydžius (kiekius), kol techninėmis ar kitomis priemonėmis sveikatai kenksmingų veiksnių dydžiai jų darbo aplinkoje sumažinami iki leistinų dydžių, privaloma trumpinti savaitės darbo laiko normą ne ilgiau kaip iki 36 valandų.

Papildyta priedu:

Nr. [534](#), 2017-06-28, paskelbta TAR 2017-06-30, i. k. 2017-11190

**KRITERIJŲ, KURIUOS TURI ATITIKTI LAIKINOJO ĮDARBINIMO ĮMONĖ,
SĄRAŠAS IR LAIKINOJO ĮDARBINIMO ĮMONIŲ ATITIKTIES ŠIEMS
KRITERIJAMS NUSTATYMO TVARKOS APRAŠAS**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Kriterijų, kuriuos turi atitikti laikinojo įdarbinimo įmonė, sąrašas ir laikinojo įdarbinimo įmonių atitikties šiems kriterijams nustatymo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) nustato kriterijus, kuriuos turi atitikti laikinojo įdarbinimo įmonė, kaip laikinojo darbo sutarties šalis, darbdavė (toliau – darbdavys), ir darbdavių atitikties šiems kriterijams nustatymo tvarką.

Aprašas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos darbo kodekso 72 straipsnio 2 dalimi.

2. Apraše vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos darbo kodekse, Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse ir Lietuvos Respublikos užimtumo įstatyme vartojamas sąvokas.

**II SKYRIUS
KRITERIJŲ, KURIUOS TURI ATITIKTI DARBDAVYS, SĄRAŠAS**

3. Kriterijai, kuriuos turi atitikti darbdavys (toliau – Kriterijai):

3.1. nėra sustabdyta ar apribota jos vykdoma veikla;

3.2. nėra iškelta bankroto byla, nėra likviduojama, nepriimtas kreditorių susirinkimo nutarimas bankroto procedūras vykdyti ne teismo tvarka;

3.3. turi ne daugiau nei vieną baudą, paskirtą už Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymo 56, 57 ir 58 straipsniuose nustatytus pažeidimus per paskutinius vienus metus, ir įvykdė visus įpareigojimus (jeigu tokie buvo nustatyti) paskirtus pagal šį įstatymą;

3.4. darbdavio vadovui ar kitam atsakingam asmeniui per paskutinius vienus metus:

3.4.1. nebuvo paskirta administracinė nuobauda pagal Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodeksą už nelegalų darbą;

3.4.2. buvo paskirta ne daugiau negu viena administracinė nuobauda pagal Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodeksą už darbo įstatymų, darbuotojų saugos ir sveikatos norminių teisės aktų, nelaimingo atsitikimo darbe nuslėpimą, nustatytos pranešimo ir ištyrimo tvarkos, laikinųjų darbuotojų darbo sąlygų bei komercinės ar ūkinės veiklos tvarkos pažeidimus;

3.4.3. buvo paskirtos ne daugiau negu dvi administracinės nuobaudos už darbo užmokesčio apskaičiavimo ir mokėjimo tvarkos, darbo laiko apskaitos pažeidimus;

3.5. darbdavio vadovas ar jo įgaliotas asmuo nėra pripažinti kaltais dėl nusikaltimo dėl darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų pažeidimo padarymo, prekybos žmonėmis, išnaudojimo priverstiniais darbams ar paslaugoms, naudojimosi asmens priverstiniu darbu ar paslaugomis ir neturi neišnykusio ar nepanaikinto teistumo. Darbdavio vadovas ar jo įgaliotas asmuo nėra pripažinti kaltais dėl baudžiamojo nusižengimo dėl darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų pažeidimo padarymo, išnaudojimo priverstiniais darbams ar paslaugoms, naudojimosi asmens priverstiniu darbu ar paslaugomis, kai nuo apkaltinamojo nuosprendžio įsiteisėjimo dienos nėra praėję treji metai;

3.6. neturi neatidėtų įsiskolinimų Lietuvos Respublikos valstybės biudžetui ar Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetui, kurie nesumokėti per vieną mėnesį nuo įsiskolinimų Lietuvos Respublikos valstybės biudžetui ar Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetui

paaikšėjimo laikinojo įdarbinimo įmonei dienos, taip pat neturi įsiskolinimų darbuotojams dėl darbo užmokesčio.

III SKYRIUS

DARBDAVIŲ ATITIKTIES KRITERIJAMS NUSTATYMO TVARKA

4. Darbdavys, kuris ketina vykdyti laikinojo įdarbinimo veiklą, elektroninėmis priemonėmis, faksu, paštu arba atvykęs į Lietuvos Respublikos valstybinę darbo inspekciją prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Valstybinė darbo inspekcija) pateikia Valstybinei darbo inspekcijai laisvos formos prašymą patvirtinti, kad darbdavys atitinka Kriterijus (toliau – prašymas). Taip pat prašyme darbdavys, kuris ketina vykdyti laikinojo įdarbinimo veiklą, turi nurodyti darbdavio kontaktinio asmens duomenis ir savo interneto svetainės adresą (jeigu ją turi).

5. Valstybinė darbo inspekcija, gavusi darbdavio, kuris ketina vykdyti laikinojo įdarbinimo veiklą, Aprašo 4 punkte nurodytą prašymą, per 3 darbo dienas nuo jo gavimo dienos elektroniniu būdu pagal asmens duomenų teikimo sutartis kreipiasi į: Informatikos ir ryšių departamentą prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos dėl Įtariamųjų, kaltinamųjų ir nuteistųjų registro ir Administracinių nusižengimų registro išrašų apie laikinojo įdarbinimo įmonės, laikinojo įdarbinimo įmonės vadovo ar jo įgalioto (atsakingo) asmens teistumą bei administracines nuobaudas; Valstybinę mokesčių inspekciją prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos dėl informacijos apie neatidėtus įsiskolinimus Lietuvos Respublikos valstybės biudžetui ir apie darbdavio vykdomos veiklos statusą; Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybą prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos dėl informacijos apie darbdavio neatidėtus įsiskolinimus Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetui.

6. Valstybinė darbo inspekcija per 10 darbo dienų nuo Aprašo 4 punkte nurodyto prašymo gavimo dienos patikrina, ar darbdavys atitinka Kriterijus, ir priima sprendimą, kad darbdavys, kuris ketina vykdyti laikinojo įdarbinimo veiklą, atitinka Kriterijus ar jų neatitinka, apie tai raštu informuoja darbdavį, kuris ketina vykdyti laikinojo įdarbinimo veiklą, ir įrašo darbdavį, atitinkantį Kriterijus, į Valstybinės darbo inspekcijos sudaromą laikinojo įdarbinimo įmonių sąrašą (toliau – Sąrašas), kuris yra skelbiamas Valstybinės darbo inspekcijos interneto svetainėje. Sprendime, kad darbdavys, kuris ketina vykdyti laikinojo įdarbinimo veiklą, neatitinka Kriterijų, turi būti nurodyta neatitikties Kriterijams priežastis, sprendimo apskundimo tvarka ir terminai.

7. Darbdavys, pripažintas atitinkančiu Kriterijus ir įtrauktas į Sąrašą, kiekvienais kalendoriniais metais iki liepos 15 dienos turi pateikti elektroninėmis priemonėmis, faksu, paštu arba atvykęs į Valstybinę darbo inspekciją laisvos formos pranešimą, kad pranešimo pateikimo dieną atitinka Kriterijus ir ketina tęsti laikinojo įdarbinimo veiklą.

8. Valstybinė darbo inspekcija, gavusi Aprašo 7 punkte nurodytą darbdavio pranešimą, per 3 darbo dienas kreipiasi dėl duomenų ir informacijos į Aprašo 5 punkte nurodytas institucijas, patikrina, ar darbdavys atitinka Kriterijus, ir per 10 darbo dienų nuo Aprašo 7 punkte nurodyto pranešimo gavimo dienos priima sprendimą, kad darbdavys atitinka Kriterijus ar jų neatitinka. Jeigu darbdavys neatitinka Aprašo 3.6 papunktyje nustatyto kriterijaus, Valstybinė darbo inspekcija nustatytiems trūkumams pašalinti darbdaviui nustato 5 darbo dienų terminą, skaičiuojamą nuo pranešimo apie nustatytus trūkumus gavimo dienos. Pasibaigus nustatytam trūkumų pašalinimo terminui, per kurį darbdavys nepašalino nustatytų trūkumų, Valstybinė darbo inspekcija per 5 darbo dienas priima sprendimą, kad darbdavys neatitinka Kriterijų. Sprendime, kad darbdavys neatitinka Kriterijų, turi būti nurodyta tokio sprendimo priežastis, sprendimo apskundimo tvarka ir terminai. Apie priimtą sprendimą darbdavys informuojamas raštu ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo sprendimo priėmimo dienos. Priėmusi sprendimą, kad darbdavys neatitinka Kriterijų, Valstybinė darbo inspekcija išbraukia darbdavį iš Sąrašo, kuris skelbiamas Valstybinės darbo inspekcijos interneto svetainėje.

9. Darbdavys, pasikeitus jo kontaktinio asmens duomenims, pateiktiems Aprašo 4 punkte nurodytame prašyme, šiuos duomenis per 3 darbo dienas nuo jų pasikeitimo dienos pateikia Aprašo 4 punkte nurodytais būdais Valstybinei darbo inspekcijai.

10. Jeigu Valstybinė darbo inspekcija, atlikdama patikrinimą, nustato, kad darbdavys neatitinka Kriterijų, išskyrus Aprašo 3.6 papunktyje nustatytą kriterijų, ji per 5 darbo dienas priima sprendimą, kad darbdavys neatitinka Kriterijų. Jeigu darbdavys neatitinka Aprašo 3.6 papunktyje nustatyto kriterijaus, Valstybinė darbo inspekcija nustatytiems trūkumams pašalinti darbdaviui nustato 5 darbo dienų terminą, skaičiuojamą nuo pranešimo apie nustatytus trūkumus gavimo dienos. Pasibaigus nustatytam trūkumų pašalinimo terminui, per kurį darbdavys nepašalino nustatytų trūkumų, Valstybinė darbo inspekcija per 5 darbo dienas priima sprendimą, kad darbdavys neatitinka Kriterijų. Sprendime turi būti nurodyta neatitikties Kriterijams priežastis, sprendimo apskundimo tvarka ir terminai. Apie priimtą sprendimą darbdavys informuojamas per 5 darbo dienas nuo sprendimo priėmimo dienos ir išbraukiamas iš Sąrašo, kuris skelbiamas Valstybinės darbo inspekcijos interneto svetainėje.

Papildyta priedu:

Nr. [151](#), 2018-02-12, paskelbta TAR 2018-02-15, i. k. 2018-02358

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [534](#), 2017-06-28, paskelbta TAR 2017-06-30, i. k. 2017-11190

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. birželio 21 d. nutarimo Nr. 496 „Dėl Lietuvos Respublikos darbo kodekso įgyvendinimo“ pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [808](#), 2017-10-04, paskelbta TAR 2017-10-10, i. k. 2017-16085

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. birželio 21 d. nutarimo Nr. 496 „Dėl Lietuvos Respublikos darbo kodekso įgyvendinimo“ pakeitimo

3.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [151](#), 2018-02-12, paskelbta TAR 2018-02-15, i. k. 2018-02358

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. birželio 21 d. nutarimo Nr. 496 „Dėl Lietuvos Respublikos darbo kodekso įgyvendinimo“ pakeitimo

4.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [715](#), 2018-07-18, paskelbta TAR 2018-07-25, i. k. 2018-12392

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. birželio 21 d. nutarimo Nr. 496 „Dėl Lietuvos Respublikos darbo kodekso įgyvendinimo“ pakeitimo

5.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [884](#), 2018-09-04, paskelbta TAR 2018-09-10, i. k. 2018-14298

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. birželio 21 d. nutarimo Nr. 496 „Dėl Lietuvos Respublikos darbo kodekso įgyvendinimo“ pakeitimo

6.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [1162](#), 2018-11-28, paskelbta TAR 2018-11-29, i. k. 2018-19348

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. birželio 21 d. nutarimo Nr. 496 „Dėl Lietuvos Respublikos darbo kodekso įgyvendinimo“ pakeitimo

7.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [1350](#), 2018-12-27, paskelbta TAR 2018-12-28, i. k. 2018-21809

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. birželio 21 d. nutarimo Nr. 496 „Dėl Lietuvos Respublikos darbo kodekso įgyvendinimo“ pakeitimo

8.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [458](#), 2019-05-08, paskelbta TAR 2019-05-13, i. k. 2019-07648

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. birželio 21 d. nutarimo Nr. 496 „Dėl Lietuvos Respublikos darbo kodekso įgyvendinimo“ pakeitimo

9.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [617](#), 2019-06-19, paskelbta TAR 2019-06-27, i. k. 2019-10399

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. birželio 21 d. nutarimo Nr. 496 „Dėl Lietuvos Respublikos darbo kodekso įgyvendinimo“ pakeitimo

10.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [1083](#), 2019-10-30, paskelbta TAR 2019-11-06, i. k. 2019-17708

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. birželio 21 d. nutarimo Nr. 496 „Dėl Lietuvos Respublikos darbo kodekso įgyvendinimo“ pakeitimo